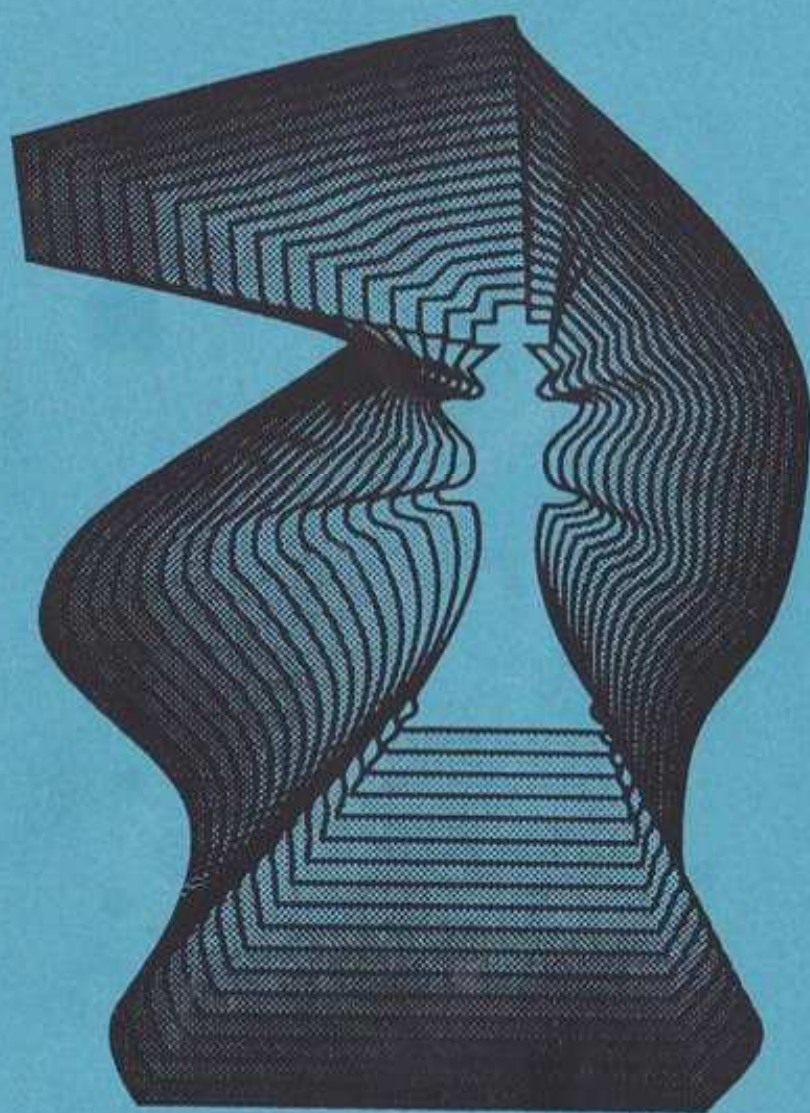

Unitas Nieuws 1

Oktober 1993

UNITAS NIEUWS

Orgaan van de CSV Unitas

14^e jaargang nummer 1; oktober 1993

Klubavond: donderdagavond, opgave voor 19.30 uur in:
Het Denksportcentrum Oliemuldersweg 43
Groningen tel. 050 - 126937

Sekretaris: (adreswijzigingen, aan/afmelden)
Ton Palmans

Penningmeester: Michiel Boekschoten

Kontributie: Lid f 135,-- per jaar
Studentlid f 110,-- per jaar
Gastlid f 70,-- per jaar

Betaling: ABN Groningen rek.nr.
t.n.v. penningmeester CSV Unitas
(gironr. ABN Groningen)

Redactie: Bert Drolenga
Rob ter Halle
Ton Palmans
Karel Schoenmaker
Michiel Stafleu

Inleveren kopij: Op de klubavond bij één van de redactieleden
Redactie-adres: Karel Schoenmaker

Druk: Repro afd. Scheikunde Rijksuniversiteit Groningen
Omslag: Henk ten Doeschate

INHOUD:

- blz. 3 Redactioneel
4 Ledenlijst
6 Amersfoort - Unitas.....Dick Warmelink
8 ZSG Zwolle - Unitas 2.....Meine Straatman
12 Uitslagen + stand KNSB competitie
13 Indeling externe teams + competitie
15 Prognoses van de teamleiders.....Rob ter Halle
16 NOSBO-ratings
17 Stand interne competitie
18 Uitslagen interne competitie
19 Partij analyses interne competitie
20 VSB-Accountantstoernooi in Leeuwarden
.....Hans van ter Toolen en Jan Batterink
25 Het Evans-gambiettoernooi.....Hans van ter Toolen
30 Het verliezen van een partij.....Jan Drolenga
36 Korrespondentie-avonturen.....Henk Westerman
39 Schaakkalender

REDACTIONEEL

De vakantie is voorbij. Pleister op de wonde: het schaakseizoen is weer begonnen, en dus ook een nieuwe jaargang Unitas Nieuws. Dat maakt het de moeite waard om toch maar weer terug te keren naar werk, studie, bezigheid of het keiharde ambtenarenbestaan. We kunnen er weer tegen.

Velen van de onzen hebben in het buitenland gestreden op de 64 velden, en de meesten doen daarvan konde in ons clubblad. In dit en het volgende nummer kunt u zich laten boeien door hun verhalen en partijen. Een goede zaak, dankbaar in ontvangst genomen door redactie en lezers.

Inmiddels is ook de KNSB-competitie van start gegaan, met meteen al succes voor onze idolen. Bewonder op de volgende pagina's hun heldendaden. Binnenkort gaat ook de NOSBO-competitie van start. Hierover in dit nummer nadere informatie.

BELANGRIJK !!! NOSBO-INFORMATIE !!! BELANGRIJK !!! NOSBO-INFORMAT

De 3e ronde van de promotieklasse en de 2e ronde van de klassen 1, 2 en 3 worden op ZATERDAG 13 NOVEMBER in Veendam gespeeld, dit in het kader van het 65 jarige jubileum van de NOSBO. Hou hier alvast rekening mee. Die feestdag nadert sneller dan je denkt!

Verder treft u in dit nummer de gebruikelijke rubrieken en informatie aan.

De doodlijn voor het volgende nummer is 2 december. Op 16 december komt het uit.

De redactie.

KOOP bij JOOP

*voor, tijdens en na het schaken
kun je 't je goed laten smaken
want Joop serveert je hier
gehaktballen, koffie en bier*

**Denksportcentrum
Oliemuldersweg 43
tel. 050-126937**

Ledenlijst CSV UNITAS

nr.	naam	adres	postcode woonplaats	telefoon	functie
<i>donateurs</i>					
1	Bruurs, Jeroen				
2	Gijzen, van, Jan				
3	Muijs, Leon				
4	Wijmeijer, Henk				
5	Romijn, Bart				
<i>gastleden</i>					
6	Brongers, Henk				
7	Ernat, Popke				
8	Hoeksma, Erik				
9	Hummel, Dick				
10	Janassen, Eddie				
11	Klaasens, Bert				
12	Kooie, Bouke				
13	Kubbenga, MHA				
14	Ligterink, Gert				
15	Nieuwenweg, Robert				
16	Noordhoek, Menno				
17	Oliemans, Tjeerd				
18	Roest, Huib				
19	Speans, Coenraad				
20	Wal, van der, Jannes				
<i>jeugdleden</i>					
21	Balje, Jan				
22	Pel, Bonno				
23	Vriese, de, Frank				
<i>leden</i>					
24	Aarts, Joop				
25	Achterhof, Jan				materieel comm a.i.
26	Alting, Diko				
27	Batterink, Jan				
28	Bleeker, Nico				
29	Boekschoten, Michiel				penningmeester
30	Boer, Alef				
31	Boonstra, Jan				
32	Borg, van der, Auke				
33	Boaveld, Henk				
34	Bouius, Wolter				
35	Boxelaar, Peter				
36	Brink, Gert				
37	Brouwer, Jan				
38	Clarenburg, Ewout				
39	Dauids, Bart				
40	Doechats, ten, Henk				
41	Drolonga, Bert				team 3, redactie
42	Drolonga, Jan				
43	Fokkens, Theo				
44	Fokkens, Wim				
45	Call, Fokke				

nr. naam	adres	postcode woonplaats	telefoon	functie
46	Geuzendam, ten, Dirk-Jan			
47	Gnirrep, Eddie			
48	Halle, ter, Rob			team 7, redactie
49	Harms, Jan			
50	Hartsma, Gosse			
51	Heijnen, Erwin			
52	Hinte, van, Ab			
53	Hondema, Piet			
54	Hoorntje, Caspar			
55	Houtsma, Johan			
56	Huisman, Willie			
57	Jager, Bert			
58	Kiers, Jaap			
59	Knol, Wout			ere voorzitter
60	Koning, Peter			
61	Krol, Bart			
62	Magendans, Frits			
63	Meis, Erik			team 5
64	Mulder, CJ			
65	Muyrers, Ciryf			
66	Palmans, Ton			secretaris, redactie
67	Poel, van de, Foeks			
68	Praagman, Kees			
69	Prins, Hans			
70	Roossien, Wim			
71	Rundberg, Harry			
72	Schaap, Henk			
73	Scharphorn, Herman			
74	Schoemaker, Karel			team 4, redactie
75	Schoorl, Wolter			
76	Schutte, Joost			
77	Sluzewski, Fred			
78	Smulders, Mark			
79	Spoel, van der, Klaas			
80	Stafleu, Michiel			redactie
81	Straatman, Meine			wedstr. int., team 2
82	Tjadens, Jan			
83	Toolen, van ter, Hans			
84	Veninga, Jaap			
85	Verbeul, Aris			
86	Vermeulen, Frans			
87	Verschueren, Ewout			team 5
88	Vries, de, Herman			
89	Warmelink, Dick			voorzitter, team 1
90	Wedeven, Jan			
91	Wellner, Jan			
92	Wessels, RJC			
93	Westerkamp, Bert			
94	Westerman, Henk			
95	Wildeman, Harm			
96	Wolf, de, Ben			team 6
97	Woudstra, Bouke			
98	Zijlstra, Ab			

Amersfoort - Unitas

18.9.93

Een sterk verjongd Unitas 1 mocht in de eerste ronde van de KNSB-competitie afreizen naar Amersfoort. Jan Baljé, Erwin Heijnen en Bonno Pel zorgden er voor dat de gemiddelde leeftijd van het team ± 10 jaar is gedaald. Bonno Pel overigens blijft er voor zorgen dat de teamleider alert blijft. Vorig jaar, bij zijn debuut in Unitas 1 als invaller, wist hij het te presteren om de rest van het team onderweg kwijt te raken. Dit keer ontbrak het jeugdige genie reeds bij aanvang van de reis. Kees Praagman en Bonno zouden in Assen op de trein stappen, maar de gebrekkige geografische kennis van Kees had tot gevolg dat bij aankomst te Assen de trein reeds vertrokken was. Tot opluchting van de teamleider bleken Kees en Bonno al in Amersfoort toen de rest van het team met de trein arriveerde.

Unitas hoort in de 2e klasse A op papier tot de mindere middenmoters. Amersfoort ook. Twee jaar geleden wonnen we met 6½-1½, vorig jaar verloren we met 2½-5½. Na een spannende wedstrijd wisten we nu te winnen met 4½-3½.

Bonno Pel, wellicht wat aangeslagen door de permanente snelheidsovertredingen van Kees, bereikte na 1.Pc3 niets. In een stelling waar niet echt veel aan de hand was, blunderde hij. (1-0)

Ook **Kees Praagman** hield de vaart er in. In het Jänisch gambiet won hij een pion, maar kreeg een geweldige ontwikkelingsachterstand. Vooral een dame op d2, die de ontwikkeling belemmerde, en gevaarlijk ogende dreigingen op f2 deden het

ergste vrezen. Gelukkig deed de Amersfoorter het niet goed; Kees won een stuk en de partij. (1-1)

Geen clubkampioen, maar toch le bordspeler **Michiel Boekschoten**, had nog een appeltje te schillen met Marcel Verweij, de sterkste speler van Amersfoort en al een aantal keren deelnemer aan de halve finale van het Nederlands kampioenschap. Vorig jaar verloor Michiel, nu wist hij zijn tegenstander zwaar onder druk te zetten. Na wat geruil in het centrum kreeg Michiel stevige druk op een geïsoleerde pion op d5. Na een door hem afgeslagen remise-aanbod miste Michiel in wederzijdse tijdnood de winst en berustte toen alsnog in remise. (1½-1½)

Ewout Clarenburg (Aljechin-verdediging natuurlijk) kwam in een hem bekende, maar wel ietwat obscure variant terecht. Na een pionoffer voor wat vaags ging ex-hoofdklasser (VHS) Hoogeterp langdurig in retraite. Daarna kwam Ewout er eigenlijk niet meer aan te pas. (2½-1½)

Een uitstekend debuut maakte **Erwin Heijnen**. Na een trage opening won hij 'zomaar' een pion bij goede stelling. Na een correct stukoffer op f2 had zijn tegenstander eigenlijk wel mogen opgeven. De man deed dat niet en in tijdnood werd het zowaar nog spannend. Het overblijvende eindspel toren+pion tegen paard won Erwin. (2½-2½)

Ene **C.B.T. Gouw** speelde tegen **Henk ten Doeschate**. Deze Gouw had vooraf voor enige opschudding gezorgd. De man had namelijk verzocht vooruit te mogen

spelen (Kees Praagman was daartoe bereid), maar vervolgens belde hij nogal laat met de mededeling niet te zullen verschijnen. In de trein hadden we onszelf wat opgefokt door te filosoferen over wat we zouden doen als hij nu wel achter het bord zou verschijnen. Zo hoorde ik een jonge, progressieve politicus in spe zeggen: "We slaan hem in elkaar!". Toen we in de speelgelegenheid aankwamen, meldde de teamleider van Amersfoort meteen dat de heer Gouw wel zou meespelen ("Ja, excuses daarvoor."). Gelukkig lukte het Henk te winnen.

In een boeiend en scherp gespeeld koningsgambiet kreeg Henk al vrij snel een remiseaanbod. Gezien de stand in de wedstrijd speelde hij echter door. Na kwaliteitswinst bleef het spannend vanwege een gevaarlijke vijandige vrijpion. Henk, zeer gemotiveerd, wist echter uiteindelijk het goede plan te vinden en won. (2½-3½)

De topscorer van vorig seizoen, **Henk Bosveld**, had de vorm nog niet echt te pakken (gewoon veel op de clubavond komen!). Na de opening stond hij erg passief, en pogingen om zich te bevrijden lukten niet echt. In tijdnood leek Henk een allesvernietigende aanval over zich heen te krijgen, maar met medewerking van de tegenstander hield hij stand. Er leken nog kleine remisekansen te zijn. Toen Henk echter dacht een remisecombinatie uit te voeren, bleken daar minimaal twee lekken in te zitten en viel het doek. (3½-3½)

Jan Baljé tenslotte werd matchwinner. In het Jänisch gambiet kwam na ± 10 zetten een stelling op het bord die Jan in het weekend ervoor, tijdens een toernooi in Den Haag, ook al had gespeeld. Potremise volgens Jan. Na wat geschuif en een door Amersfoort afgeslagen remiseaanbod ging het voor ons de goede kant op. In het ontstane toreneindspel werd de toren van Jan alsmaar actiever. De witte toren bleef passief en uiteindelijk lukte het een pion te laten promoveren tot toren. Dameruil had ook gekund, maar Jan wilde de omstanders niet laten schrikken, omdat het bij damepromotie pat leek te zijn. Er werd afgebroken in de stelling K+2T tegen K+T!

Amersfoort gaf de uitslag 3½-4½ door aan de KNSB en nam zelfs de moeite de avond (±23.00 uur) voor het uitspelen de partij op te geven. (3½-4½)

Een niet ongelukkige, maar natuurlijk verdiende overwinning.

Amersfoort	-Unitas	3½-4½
M.Verweij	-Boekschoten	½-½
P.Hoogeterp	-Clarenburg	1-0
J.A.Klein	-Praagman	0-1
H.Peters	-Heijnen	0-1
C.B.T.Gouw	-Ten Doeschate	0-1
A.Tissink	-Bosveld	1-0
A.Miltenburg	-Pel	1-0
✓ W.Lamme	-Baljé	0-1

Het seizoen voor de KNSB-teams is al weer begonnen. De afgelopen transferperiode is niet slecht verlopen voor 't tweede. Aangezien in 't eerste de jeugd de voorkeur kreeg, is 't tweede weer versterkt met een tweetal ervaren eerste-teamspelers. Waren er vorig jaar nog enige degradatiezorgen, nu hoeven de spelers zich daar geen zorgen over te maken.

De eerste wedstrijd was gelijk een zware test. ZSG was vorig jaar tweede geworden en ook nu hadden ze kampioensaspiraties. Ze hadden zich daarom versterkt. Vorig jaar hadden we met veel geluk met slechts 3½-4½ verloren. De twee spelers van hen die toen verloren waren uiteraard vervangen.

De wedstrijd was dan ook spannend. Na de openingsfase stond geen enkel bord slechter. Maar zoals gewoonlijk zegt dat niets. In chronologische volgorde:

Nico speelde zonder het zelf te weten heel lang de hoofdvariant van de Aljechin. De beste zetten verzinnen heeft zo z'n nadelen als de tegenstander ze wel kent. Toen zijn tegenstander ook uit z'n boekje was, deed hij een thematische, doch slecht getimede opstoot in het centrum. Nico kon in het voordeel komen, maar profiteerde niet optimaal. Natreurend over de gemiste kans ging het bij hem van kwaad tot erger (1-0).

Jan W. speelde een Siciliaan waarin wit een pion offerde (weggaf) voor een 'verwoestende' aanval. Onverstoorbaar als altijd frustreerde Jan alle aanvalspogingen. Die pion zag de tegenstander dan ook nooit

meer terug. Niet alleen dat, Jan nam de aanval over en zette zijn verbijsterde tegenstander pardoes mat (1-1):

SI 33.2.7

Wit : B. Boschma

Zwart : Jan Wellner

Siciliaans

1.e4 c5 2.Pf3 Pc6 3.d4 cxd4
4.Pxd4 g6 5.Pc3 Lg7 6.Le3 Pf6
7.Pxc6 bxc6 8.e5 Pg8 9.Lf4 Da5
10.Lc4 Lxe5 11.Df3 Lxf4 12.Dxf4
Pf6 13.O-O-O d5 14.The1 Le6
15.Lb3 O-O 16.Dh6 Db4 17.h3 a5
18.a3 Dc5 19.f4 d4 20.Te5 Da7
21.Pe2 Lxb3 22.cxb3 Tad8 23.f5
Dc7 24.Tc5 Db6 25.Tc4 d3 26.Pc3
Dxb3 27.Th4 Dc2++ 0-1

Bert speelde een zware Nimzo-Indische manoeuvreerpartij. Hij moest op zijn tellen passen, want één foutje kon fataal zijn. Toen de tegenstander op een gegeven moment niet de sterkste voortzetting koos, stond er snel een dooie remisestelling op het bord (1½-1½). **Fred** had met zwart al vrij snel gelijk spel. Het werd ook hier een zware manoeuvreerpartij waarin Fred, zoals hij zelf aangaf, verzuimde optimaal gebruik te maken van de geboden kansen. Een onoplettendheid onder tijdsdruk was fataal (2½-1½).

Foeke: geïnspireerd door de aanwezigheid van een privé-supportster, overspeelde hij zijn tegenstander vanuit de opening. Na een zet of 15 verzekerde hij me al dat het punt binnen was. Maar je weet het nooit, een foutje is snel gemaakt. Foeke speelde fluitend door en het klopte, de tegenstander heeft nooit het begin van gelijk spel gezien. Het

krachtsverschil was te groot (2½-2½).

Ton: een Chatard-Aljechin attack, waarbij uiteraard een pion wordt geofferd. Ton begreep niet dat je met wit sowieso beter staat en dat je dus niet een pion, of nog erger een stuk, hoeft te offeren om even zo goed te staan. Bovendien is dit slecht voor je rikketik. Hij kreeg uiteraard een mooie aanvalsstelling. Hij gaf echter een essentieel tempo weg. Hierna was remise het maximale. Géén probleem (3-3).

Henk zette vanuit de opening de tegenstander vast. In een wanhopige poging van zwart om toch enig tegenspel te krijgen, moest hij zijn pionnenstructuur ernstig verzwakken. Dit leverde Henk dan ook een pion op met behoud van het initiatief. Hierna deed Henk echter enkele mindere zetten en verloor hij zijn met uitstekend spel veroverde pion. Er volgde een dame-eindspel, waarin beide spelers nog secuur moesten spelen. Henk scoorde het meer dan verdiende halfje (3½-3½).

Jan Tj. speelde met zwart, maar stond al vlot veel beter. Dit beeld veranderde de gehele partij niet. Na de eerste tijdcontrole kon Jan kiezen tussen kwaliteitswinst of pionwinst. Hij koos voor het eerste, waar misschien de pionwinst een gemakkelijkere weg naar de winst was geweest. Nu kreeg hij een zwaar eindspel op het bord. Veel rekenwerk en elk tempo was belangrijk om de winst niet te verspelen. Er werd tenslotte afgebroken in een gewonnen stelling. Maar tijdens de analyse bleek al dat het nog niet zo eenvoudig was. De tegenstander had wel heel lang, maar niet zo goed geanalyseerd. Hij had Jan's sterke Tf3 gemist. Voor ons als toeschouwers was het spannend, voor Jan niet. Hij haalde secuur het punt binnen (3½-4½).

Al met al een verdiende overwinning op een sterke tegenstander die zijn kampioensaspiraties weer een jaar in de ijskast kan zetten. Wij mikken op een derde plaats. Of niet.

ZSG	-	Unitas 2	3½-4½
M.Donk	-	H.Westerman	½-½
J.Redeker	-	J.Tjadens	0-1
H.Marks	-	N.Bleeker	1-0
B.Lahaye	-	F.Sluzewski	1-0
J.Bink	-	T.Palmans	½-½
B.Boschma	-	J.Wellner	0-1
A.ten Have	-	F.vd.Poel	0-1
H.Sizoo	-	B.Westerkamp	½-½

EO 28.3.9

wit : J.Redeker
zwart: J.F.Tjadens (comm.)
ZSG-Unitas 2

Engels

1.c4 c5

Wit speelt dit nog niet zo lang. Voor 't eerst krijgt hij nu c5 tegen.

2.g3 Pc6 3.Lg2 g6 4.Pf3 Lg7
5.Pc3 e6 6.O-O Pge7 7.a3?!

0-0 8.d3

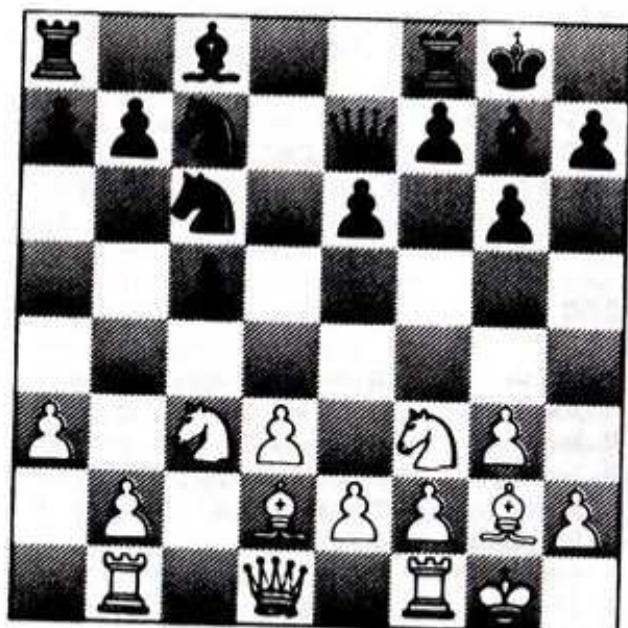
Consequenter lijkt Tb1 + b4.

8...d5 9.cxd5 Pxd5 10.Ld2 Pc7

Met de dubbele bedoeling b6 of b5.

11.Tb1 De7

zie diagram

Dit systeem lijkt niet de manier om voordeel te halen met wit. Wit heeft geen aanknopingspunten. Ik speel dit systeem met zwart al enige jaren. Ik kan me niet herinneren dat ik ermee heb verloren.

12.Dc1 b6 13.Lh6 Lb7 14.Lxg7 Kxg7 15.Pe5 Pd5 16.Pg4

Planloos gespeeld met wit, hetgeen hij later toegaf.

16...Pd4 17.Te1 Tfd8 18.Pxd5 exd5

Vooraf geen 18...Lxd5 19.Dh6+ Kg8 20.e4 Lc6 21.e5!, en de stukken kunnen in de doos.

19.e3 Pe6 20.e4 dxe4 21.Dh6+ Kg8 22.dxe4 Dg5 23.Dxg5 Pxg5

Zwart houdt een prettige stand over.

24.Tbd1 Kg7 25.f3 Pe6 26.Pe3 Pd4 27.Kf2 Tac8 28.Lh3 Tb8 29.Lg2 Lc6 30.f4 La4 31.Td2 Lb3 32.Pd5 a5 33.Pc3 b5 34.Pd5 b4 35.axb4 axb4 36.Tc1? Tb5?

In tijdnood mis ik de direkte winst 36...Lxd5 37.exd5 Pb3.

37.Te1 Td7 38.Te3 Lc4 39.Lf1 Lxf1 40.Kxf1 Ta7

Niet 40...f5 wegens 41.Pc3! met remise.

41.Kf2 Td7 42.Ted3?

Beter lijkt 42.Pc3!.

42...f5 43.Ke3?

Nog steeds is Pc3 de aangewezen zet. Na de tekstzet is het verloren.

43...Tb8 44.b3

Nu faalt 44.Pc3 op 44...bxc3 45.bxc3 fxe4!!.

44...fxe4 45.Txd4 cxd4+ 46.Txd4 Tb5?!

Misschien is 46...Te8 beter.

47.Kxe4 Kf7 48.g4 Tb8 49.f5 Te8+

50.Kf4 verliest nu een stuk.

50.Kd3 Te1

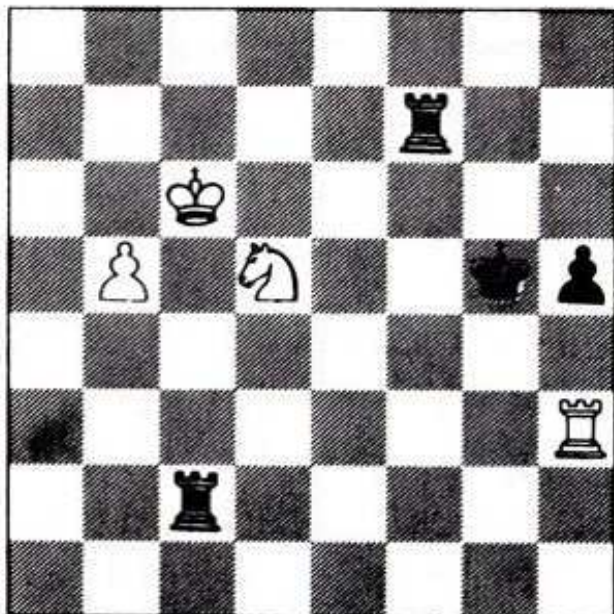
Hier is 50...Te5 beter.

51.Kc4 gxf5 52.gxf5 Te5 53.f6 Te6 54.Th4 Kf8

Ondanks een aantal onnauwkeurigheden van zwart blijft het gewonnen: wits f-pion is niet te houden.

55.Tf4 Tc6+ 56.Kb5 Tc2 57.Pxb4 Txh2 58.Kc6 Thd2 59.Tf5 Kf7 60.Pd5 Td8 61.b4 Tc2+ 62.Kb7 Ke6 63.Pe7 Tf8 64.Th5 Tf7 65.Ka6 Ta2+ 66.Kb5 Kxf6 67.Pd5+ Kg6 68.Th3 h5 69.Kc6 Kg5 70.b5 Tc2+

De afgebroken stelling. Na analyse blijkt dat zwart in alle varianten wint, hoewel de ene voortzetting taaier is dan de andere. Mijn tegenstander gaf er de voorkeur aan alleen te analyseren en stak er 12 uur van zijn tijd in. Ton, Meine en ik togen opgewekt richting Zwolle, waar de partij als volgt verder ging:

71.Kd6

De beste.

71...Tb2!

Verhindert de witte toren om zich op b3 te nestelen.

72.b6 h4

Door Jan Wellner reeds aangegeven en inderdaad erg goed. De keus is nu aan de witte toren: horizontaal of verticaal.

73.Th1?

Hierna heeft zwart een gemakkelijke avond. Op 73.Ke6 komt Tfb7!, op 73.Ta3 komt Th7 en op 73.Tc3 Th7 74.Tc7 volgt Txb6! en wint. Waarschijnlijk is 73.Te3 nog het beste.

73...Tf3!

Door mijn tegenstander en zijn computer gemist; de enige zet

die mijn PC aangaf. Uiterst sterk, ontnemt het witte paard elke lust tot springen. Bovendien kan de h-pion onder dekking doorstomen naar h2.

74.Kc6 h3 75.Tg1+ Kh4 76.Tg8 h2 77.Th8+ Kg3 78.b7 Tfb3

Meine en Ton stelden hier voor 78...Tf8 79.Th7 Tf7 80.Th8 Tfxb7, hetgeen ongeveer op hetzelfde neerkomt, maar na 79.Txf8 h1D 80.b8D+ Txb8 81.Txb8 is het eindspel remise!

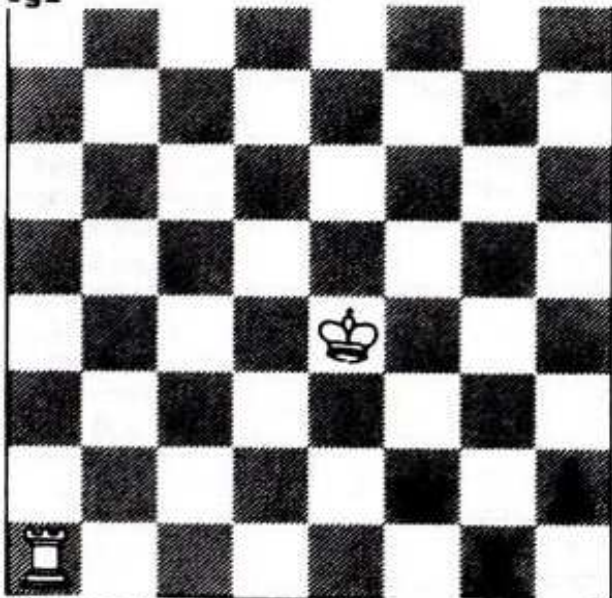
79.Tg8+ Kf2 80.Tf8+ Kg1 81.Tg8+ Kh1

Na 81...Tg2? is het remise wegens 82.b8D!.

82.Pf4 Txb7 83.Pd3 T7b3

Of 83...Tg2.

84.Pxb2 Txb2 85.Kd5 Tg2 86.Ta8 Kg1 87.Ta1+ Kf2 88.Ke4 Tg1

wit geeft op. (0-1)

Hoe gewonnen de zwarte stelling in alle varianten ook was, de marges in het schaken zijn soms zeer klein: staat de witte koning op f4, dan is het remise! Op deze mogelijkheid had mijn tegenstander alles gezet.

UITSLAGEN + TUSSENSTANDEN KNSB COMPETITIE 93-94, 1E RONDE 18-9-93
 =====

Tweede klasse A

Phil. Leeuwarden 2	- ESGOO 1	5½ - 2½
Watergraafsmeer	- Baldwin/BSG 2	6 - 2
Paul Keres 2	- Fischer Z	
MEMO 1	- SISSA 1	2½ - 5½
Amersfoort	- Unitas 1	3½ - 4½

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	match	bord
1 Watergraafsmeer	*	.	.	.	.	.	.	6	.	.	2	6
2 Phil. Leeuwarden 2	.	*	.	.	.	.	5½	.	.	.	2	5½
3 SISSA 1	.	.	*	.	.	5½	.	.	.	.	2	5½
4 Unitas 1	.	.	.	*	4½	.	.	.	.	.	2	4½
5 Amersfoort	.	.	.	3½	*	.	.	.	.	.	0	3½
6 MEMO 1	.	.	2½	.	.	*	.	.	.	.	0	2½
7 ESGOO 1	.	2½	.	.	.	.	*	.	.	.	0	2½
8 Baldwin/BSG 2	2	.	.	.	.	.	.	*	.	.	0	2
9 Paul Keres 2	.	.	.	.	.	.	.	.	*	.	0	0
10 Fischer Z	.	.	.	.	.	.	.	.	.	*	0	0

Derde klasse A

Groningen 4	- Groningen 3	3 - 5
E. Lasker	- Heerdenpeerd	3 - 4 (3½-4½)
Utrecht 3	- Haren	3½ - 4½
Westergoo	- SISSA 2	2½ - 5½
ZSG	- Unitas 2	3½ - 4½

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	match	bord
1 SISSA 2	*	.	.	.	.	.	.	.	.	5½	2	5½
2 Groningen 3	.	*	.	.	.	.	.	5	.	.	2	5
3 Haren	.	.	*	.	.	4½	.	.	.	.	2	4½
4 Heerdenpeerd	.	.	.	*	.	.	.	.	4	.	2	4+1
5 Unitas 2	.	.	.	.	*	.	4½	.	.	.	2	4½
6 Utrecht 3	.	.	3½	.	.	*	.	.	.	.	0	3½
7 ZSG	.	.	.	.	3½	.	*	.	.	.	0	3½
8 Groningen 4	.	3	.	.	.	.	.	*	.	.	0	3
9 E. Lasker	.	.	.	3	.	.	.	.	*	.	0	3+1
10 Westergoo	2½	.	.	.	.	.	.	.	.	*	0	2½

Indeling externe competitie seizoen 1993-1994

Unitas 1:

Michiel Boekschoten
Kees Praagman
Ewout Clarenburg
Erwin Heijnen
Henk ten Doeschate
Jan Baljé
Henk Bosveld
Bonno Pel
teamleider: Dick Warmelink

KNSB 2e klasse A

Amersfoort
BSG 2 Bussum
ESGOO Enschede
Fischer 2 Amsterdam
MEMO Amsterdam
Paul Keres Utrecht
Philidor 2 Leeuwarden
SISSA
Unitas
Watergraafsmeer Amsterdam

Unitas 2:

Henk Westerman
Jan Tjadens
Bert Westerkamp
Ton Palmans
Nico Bleeker
Jan Wellner
Fred Sluzewski
Foeke van de Poel
Teamleider: Meine Straatman

KNSB 3e klasse A

Em. Lasker St.Jacobiparochie
Groningen 3
Groningen 4
Haren
't Heerdenpeerd
SISSA 2
Unitas 2
Utrecht 3
Westergoo Bolsward
ZSG Zwolle

Unitas 3:

Wout Knol
Jan Harms
Wim Fokkens
Bert Drolenga (teaml)
Frans Vermeulen
Bart Davids
Dick Warmelink
Frank de Vries
Frits Magendans

NOSBO Promotieklasse

Assen
ESG Emmen
Groningen 5
Haren 2
Lewenborg
SISSA 3
SISSA 4
De Spassky's
Staunton/Helpman
Unitas 3

Unitas 4:

Karel Schoenmaker (teaml.)
Meine Straatman
Hans van ter Toolen
Jan Wedeven
Alef Boer
Michiel Stafleu
Gosse Hartsema
Eddie Gnirrep

NOSBO 1e klasse B

DSC Appingedam
Groningen 6
Noord-Groningen
Roden
SISSA 5
Staunton/Helpman 2
Unitas 4
Ypey Expert

Unitas 5:

Erik Meis
Ewout Verschueren
Jan Drolenga
Jan Achterhof
Gert Brink
Peter Koning
Cyril Muyrers
Joost Schutte

NOSBO 1e klasse A

Assen 2
ESG 2 Emmen
Hoogeveen
JH Kruit Stadskanaal
vd Linde Winschoten
Staunton/Helpman 3
Unitas 5
Veendam

Unitas 6:

Bouke Woudstra
Arie Verheul
Ben de Wolf
Joop Aarts
Harry Rundberg
Theo Fokkens
Auke van der Borg
Herman Scharphorn

NOSBO 2e klasse C

Bedum
De Dolle Toren
Delfzijl
Groningen 8
Grijpskerk
Middelstum
Ten Boer
Unitas 6

Unitas 7:

Wim Roossien
Rob ter Halle (team1)
Jaap Kiers
Dieko Alting
Jan Boomstra
Ab Zijlstra
Henk Schaap
Mark Smulders
Corn-Jan Mulder

NOSBO 2e klasse D

Assen 3
Groningen 9
Haren 3
Hoogezand/Sappemeer
Lewenborg 2
Ludendo
Unitas 7
Ypey Expert 2

Als nieuwtje dit jaar, wordt de prognose van het nieuwe seizoen gebracht. Aan alle teamleiders heb ik gevraagd wat zij van het nieuwe seizoen verwachten. Wordt het promotie? Wordt het degradatie? Of wordt het gewoon een plaats in de middelmoot.

Wat de teamleiders echter niet wisten, is dat ze aan het eind van het seizoen worden geconfronteerd met de uitspraken die ze nu hebben gedaan. Laat dit een extra (natuurlijk overbodige) stimulans zijn om dit seizoen goed te presteren.

Unitas I : Dick Warmelink

Dick was vrij voorzichtig. Hij schatte een goede plaats in de middenmoot. Is dit realistisch of heeft hij een aantal geheime troeven achter de hand.

Unitas II : Meine Straatman

Voorzichtig als altijd zei Meine: "Aangezien er vier kanshebbers waren, en we er al een hebben uitgeschakeld, wordt het zeker een plaats bij de eerste drie".

Unitas III: Bert Drolenga

Bert was ook voorzichtig. Lewenborg zou volgens hem als eerste eindigen. Unitas III als tweede. Vooral het laatste is volgens Bert zeker. Wat deze uitspraak betekent, lijkt me duidelijk. Iemand die zo zeker is van de tweede plaats moet wel hoopvol en zelfverzekerd naar de eerste plaats kijken.

Unitas IV : Karel Schoenmaker

Zoals verwacht was Karel duidelijk, zij het met een klein maartje. "Wij gaan voor het kampioenschap!" Hierna moest ik echter ook nadrukkelijk vermelden dat Karel nog wel een slag om de arm hield.

Unitas V : Duo teamleiderschap Erik Meis/Ewout Verschueren

Twee teamleiders hebben moet wel leiden tot een optimale motivatie, dus een optimaal resultaat. Erik dacht er echter wat gematigder over. Ten eerste wilde hij de vraag doorspelen naar Ewout. Maar na enig aandringen wilde hij toch enige uitspraken doen. "Ik wil geen uitspraak doen over de plaats, wel durf ik te zeggen dat er tijdens het seizoen een duidelijk stijgende lijn te zien zal zijn".

Unitas VI : Ben de Wolf

Net zoals Karel, liet Ben er geen gras over groeien. Het antwoord was kort en duidelijk: "We worden ' gewoon weer kampioen!". Tja, wat valt hier nog aan toe te voegen.

Unitas VII: Rob ter Halle

Als laatste mag ik zelf vertellen wat ik van het seizoen verwacht. Ik wil niet te zelfverzekerd zijn en zeggen dat we kampioen worden. Maar toch denk ik dat een hoge positie zeker tot de mogelijkheden behoort.

Aan het eind van het seizoen zal ik zoals al gezegd de heren teamleiders met harde cijfers confronteren. Sommigen zullen zeker uitvluchten gaan zoeken. Anderen zullen nog vol verwondering zeggen dat ze het ook niet hadden verwacht. We zullen wel zien.

NOSBO-ratings

Ook dit jaar zijn de rekenaars er weer in geslaagd om NOSBO-ratings te berekenen. Het is iets beter gelukt om ratings te berekenen die enigzins overeen komen met de KNSB-ratings. Vooral de KNSB-spelers achten deze rating de enige juiste. Er valt echter niet te ontkennen dat de NOSBO-spelers ook recht hebben op een rating.

De (soms) grote verschillen tussen deze twee ratings is vooral te wijten aan de interne competitie. Spelen tegen tegenstanders met een lagere rating en niet winnen kost ook hier ratingpunten; eigen schuld dikke bult en geen exkuus.

Piet Hondema	2135	Erik Meis	1570
Kees Praagman	2115	Jan Wedeven	1570
Jannes van der Wal	*2080	Bouke Woudstra	1570
Erik Hoeksema	2055	Ewout Verschueren	1530
Jan Harms	2030	Cyril Muyrers	1515
Erwin Heijnen	2025	Jan Achterhof	1510
Jan Tjadens	2000	Gosse Hartsema	1510
Jan Baljé	1985	Jan Drolenga	1500
Henk ten Doeschate	1980	Wim Roossien	1490
Wim Fokkens	1975	Bert Jager	1465
Menno Noordhoek	*1950	Peter Koning	1465
Ewout Clarenburg	1930	Harry Rundberg	1465
Michiel Boekschoten	1925	Arie Verheul	1460
Henk Westerman	1910	Michiel Stafleu	1455
Wout Knol	1890	Joop Aarts	1440
Coen Spaans	*1890	Bart Krol	1440
Henk Bosveld	1885	Ben de Wolf	1415
Foeke van de Poel	1880	Eddie Janssen	1405
Jan Wellner	1875	Ab Zijlstra	1395
Fred Sluzewski	1865	Robert Nieuwenweg	*1390
Bert Westerkamp	1855	Rob ter Halle	1385
Ton Palmans	1840	Joost Schutte	1365
Popke Ernst	*1835	Tjeerd Oliemans	*1355
Nico Bleeker	1830	Henk Schaap	1355
Frits Magandans	1825	Jaap Kiers	1350
Karel Schoenmaker	1820	Auke van der Borg	1345
Bonno Pel	1810	Theo Fokkens	1330
Bart Davids	1800	Herman Scharphorn	1310
Frans Vermeulen	1790	Mark Smulders	1275
Bert Drolenga	1765	Dieko Alting	1265
Dick Warmelink	1765	W. Schoorl	1260
Bart Romijn	*1745	Jan Boomstra	1250
Gert Brink	1730	Jan Batterink	1240
Ab van Hinte	1680	Jaap Veninga	1190
Alef Boer	1670	Herman de Vries	1170
Meine Straatman	1670	Peter Boxelaar	1150
Frank de Vries	1670	Klaas van der Spoel	1100
Eddie Gnirrep	1665	Corn-Jan Mulder	1090
Hans Prins	1620	Harm Wildeman	1090
Hans van ter Toolen	1615	Fokke Gall	1000
Bert Klaassens	*1615		
Johan Houtsma	1570	* = gastlid	
Willie Huisman	1570		

INTERNE COMPETITIE

door Meine Straatman

De eerste vijf rondes van de interne zijn achter de rug. Ik mag wel zeggen dat de opkomst verheugend is: de gevestigde orde mengt zich volop in de strijd. Naar verwachting zal 't kampioenschap dit jaar dan ook niet zo'n eenzijdige aangelegenheid worden als het vorige seizoen.

Min of meer verrassende koploper is Ton Palmans. Zijn ambities zijn dit seizoen hoog. Hij wil een plaatsje op dé beker. De concurrentie is echter niet mals: Kees Praagman en Jan Baljé, beide met 100%, en de onvermijdelijke Jannes van der Wal. Erwin Heijnen kent een matige seizoenstart, maar zal zich ongetwijfeld nog in de strijd willen mengen.

En wat te zeggen van Frans Vermeulen? Een desastreuze start met 0 uit 4. Misschien 't gevolg van iets te wild aanvalsspel. Gert Brink heeft nu al meer nullen moeten slikken dan in zijn uitstekende afgelopen seizoen bij elkaar. Ter verdediging mag aangevoerd worden dat hij een zwaar programma had.

Een ieder zal zijn eigen seizoensdoelstelling hebben, maar je moet bedenken: het kan altijd 1 punt meer en vijf plaatsen hoger. Echter, je kan ook een fantastische, leuke en spannende partij verliezen. Niets aan de hand.

STAND NA DE 5-E RONDE

nr	naam	kl	score	par	pun	afg	beg	+/-	54.2	54.3
1	Palmans	0	3	4	211		199	12		
2	Praagman	1	3	3	210		195	15		
3	Baljé	0	2	2	208		198	10		
4	Van der Wal	1	2	3	207		200	7		
5	Knol	-1	2	3	206		199	7		
6	Boekschoten	0	2½	4	205		197	8		
7	Schoenmaker	-1	1	1	202		195	7		2
8	Westerkamp	0	2½	4	201		193	8		
9	Bosveld	0	1½	2	201		195	6		
10	Warmelink	0	1	2	201		198	3		1
11	Koole	-1	3	3	200		185	15		
12	Boer	-1	2½	5	199		194	5		
13	Davids	-1	1½	3	199		196	3		
14	Heijnen	0	1½	4	199		199	0		
15	Kubbenga	0	1	2	197		195	2		
16	Sluzewski	0	1½	2	196		190	6		
17	Westerman	0	1½	2	196		190	6		
18	Timmerman	-1	1	1	195		190	5		
19	Pel	0	1½	4	195		195	0		
20	Van Hinte	0	2	4	194		190	4		
21	Klaassens	1	1	1	193		188	5		
22	Bleeker	-1	1½	5	193		196	-3		
23	Houtsma	-1	1½	3	192		189	3		
24	Van de Poel	1	½	1	192		190	2		1
25	Straatman	0	1½	4	192		191	1		1
26	B. Drolenga	1	1	1	191		185	6		1
27	Hartsema	0	1½	3	191	1	188	3		
28	Van ter Toolen	0	1½	4	191		191	0		
29	Wellner	1	1	3	191		192	-1		

(vervolg)								\$4.2	
nr	naam	kl	score	par	pun	afg	beg	+/-	\$4.3
30	Meis	1	1½	3	189		186	3	
31	Magendans	-	-	-	189		188	1	1
32	Brink	0	1	4	189		193	-4	
33	Woudstra	1	1½	3	188		185	3	
34	Schaap	1	2½	4	187	1	179	8	
35	Muyrers	-1	2	3	187		180	7	
36	Achterhof	0	2	4	187		183	4	
37	Verschuieren	0	½	2	187		189	-2	
38	Bierhuis	1	0	1	187		190	-3	
39	W. Fokkens	-	-	-	186		185	1	1
40	Roossien	0	2½	4	185		177	8	
41	Zijlstra	0	2½	4	183		175	8	
42	Vermeulen	0	0	4	183		195	-12	
43	Veninga	0	1	2	182		180	2	
44	Verheul	0	2	4	181		177	4	
45	Stafleu	0	1½	4	181		181	0	
46	Schutte	0	2½	4	178		170	8	
47	Van der Borg	0	1	2	177		175	2	
48	Koning	-1	0	1	177		180	-3	
49	Wedeven	-1	0	1	177		180	-3	
50	Boxelaar	0	1½	2	176		170	6	
51	Voogt	-1	1	1	175		170	5	
52	Jager	0	0	2	175		181	-6	
53	Kiers	0	2	4	174		170	4	
54	Alting	-1	1½	3	174		170	4	1
55	Ter Halle	1	0	1	174		176	-2	1
56	De Wolf	-1	0	1	173		175	-2	1
57	Hummel	0	1	2	172		170	2	
58	Smulders	0	1	2	172		170	2	
59	Boomstra	1	1½	5	167		170	-3	
60	Nieuwenweg	-1	0	1	167		170	-3	
61	Van der Veen	1	0	1	167		170	-3	
62	Gall	0	0	2	164		170	-6	

UITSLAGEN

ronde 1		9.9.93	ronde 2		16.9.93
Van der Wal	-Heijnen	1-0	Praagman	-Van der Wal	1-0
Bierhuis	-Praagman	0-1	Brink	-Palmans	0-1
Bleeker	-Knol	½-½	Boekschoten	-Wellner	1-0
Pel	-Van ter Toolen	1-0	Westerkamp	-Bleeker	1-0
Wellner	-Vermeulen	1-0	Straatman	-Hartsema	½-½
Boer	-Brink	0-1	Vermeulen	-Boer	0-1
Davids	-Kubbenga	0-1	Van Hinte	-Timmerman	0-1
Hartsema	-Meis	1-0	Houtsma	-Verschuieren	1-0
Veninga	-Schaap	½-½	Stafleu	-Woudstra	0-1
Woudstra	-Achterhof	½-½	Achterhof	-Verheul	1-0
Jager	-Stafleu	0-1	Meis	-Jager	1-0
Verheul	-Schutte	1-0	Schaap	-Roossien	0-1
Van der Veen	-Smulders	0-1	Van der Borg	-De Wolf	1-0
Boomstra	-Kiers	0-1	Smulders	-Zijlstra	0-1
			Kiers	-Alting	0-1
			Schutte	-Boomstra	½-½

ronde 3		23.9.93	ronde 5		7.10.93
Palmans	-Warmelink	1-0	Palmans	-Boekschoten	1-0
Pel	-Baljé	0-1	Heijnen	-Knol	0-1
Kubbenga	-Westerkamp	0-1	Westerkamp	-Boer	½-½
Knol	-Boekschoten	½-½	Bosveld	-Davids	½-½
Heijnen	-Boer	½-½	Warmelink	-Bleeker	1-0
Bosveld	-Brink	1-0	Houtsma	-Koole	0-1
Bleeker	-Straatman	1-0	Pel	-Westerman	½-½
Sluzewski	-Achterhof	1-0	Van de Poel	-Van Hinte	½-½
Klaassens	-Vermeulen	1-0	Schaap	-Hartsema	afg
Van ter Toolen-Koole		0-1	Meis	-Straatman	½-½
Stafleu	-Van Hinte	0-1	Zijlstra	-Van ter Toolen	0-1
Roossien	-Wedeven	1-0	Achterhof	-Muyrers	½-½
Zijlstra	-Muyrers	½-½	Verschueren	-Veninga	½-½
Verheul	-Schaap	0-1	Roossien	-Stafleu	½-½
Alting	-Boxelaar	½-½	Ter Halle	-Verheul	0-1
Kiers	-Schutte	0-1	Boomstra	-Voogt	0-1
Boomstra	-Nieuweweg	1-0	Schutte	-Hummel	1-0
1 punt	wegens oneven:		Gall	-Kiers	0-1
Schoenmaker					

ronde 4		30.9.93
Praagman	-Palmans	1-0
Baljé	-Westerkamp	1-0
Van der Wal	-Bleeker	1-0
Boekschoten	-Pel	1-0
Wellner	-Schoenmaker	0-1
Boer	-Sluzewski	½-½
Hartsema	-Heijnen	0-1
Van Hinte	-Houtsma	½-½
Woudstra	-Davids	0-1
Westerman	-Brink	1-0
Straatman	-Van ter Toolen	½-½
B.Drolenga	-Roossien	1-0
Vermeulen	-Zijlstra	0-1
Koole	-Van der Borg	1-0
Schaap	-Koning	1-0
Muyrers	-Alting	1-0
Hummel	-Boomstra	1-0
Boxelaar	-Gall	1-0

VSB-Accountanttoernooi te Leeuwarden - C-groep

door Jan Batterink en Hans van ter Toolen

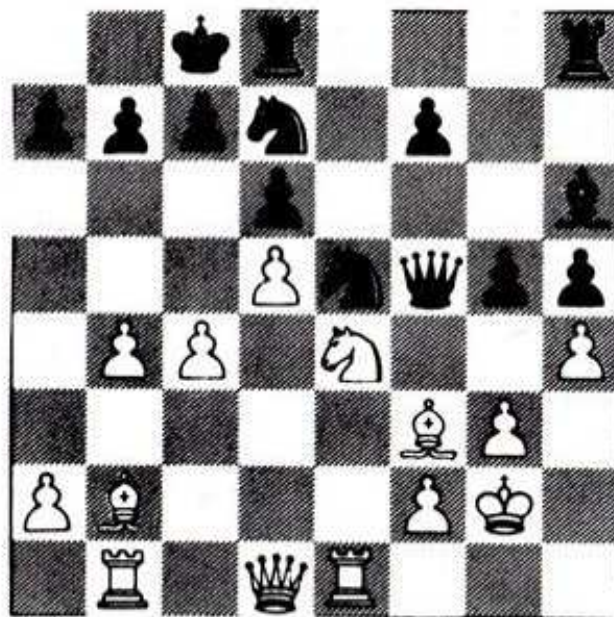
Na de inschrijving liepen we van de speelzaal naar het centrum van Leeuwarden om een kopje koffie te drinken en de toespraakjes te vermijden. Onderweg kwamen we een drumband met majorettes tegen en graptten dat die naar de Frieslandhal ging om de toernooi-opening te verlevendigen. Op het koetsje dat achteraan reed bleek een poster van het toernooi te hangen, het was nog waar ook. Sterker: in het koetsje bleek de winnaar van de eerste editie feestelijk binnengehaald te worden (Schmittdiel herkenden we niet).

Het dagbulletin van de eerste ronde meldde: "Als over 50 jaar deze tocht net als bij de PC in Franeker (wat is dat?) (red.: het Friese Kaatskampioenschap) een stevige traditie is geworden, zullen ongetwijfeld duizenden toeschouwers langs de route staan te juichen". Ongetwijfeld.

Elke vrijdag is er een veemarkt in de Frieslandhal, maar tijdens de derde ronde roken we het al niet meer. Een week later, nadat de net afgeleverde koeien hun misnoegen over de nieuwe omgeving lieten blijken, ontviel Van der Wiel: "Ik weet dat ik slecht speelde, maar dat was nou ook weer niet nodig". Boe.

Hans:

Het begin was goed, 2 uit 2, waarna ik in de derde ronde begon te blunderen:

Van ter Toolen - Ysbrandy
Stelling na 20...g5?

21.hxg5?

De eerste van een reeks achteraf onbegrijpelijke missers. Veel beter was 21.Pxg5 Lxg5? 22.Le4 Df6 23.hxg5, op 23...Dxg5 of 23...De7 volgt 24.f4. Na 21...Thg8 komt ook 22.Le4 Df6 24.f4. Het beste lijkt 21...Pd3 22.Lxh8 Pxel+ 23.Dxel Txh8 24.Pe4; wit lijkt me goed te staan.

21...Lxg5 22.Lc1?

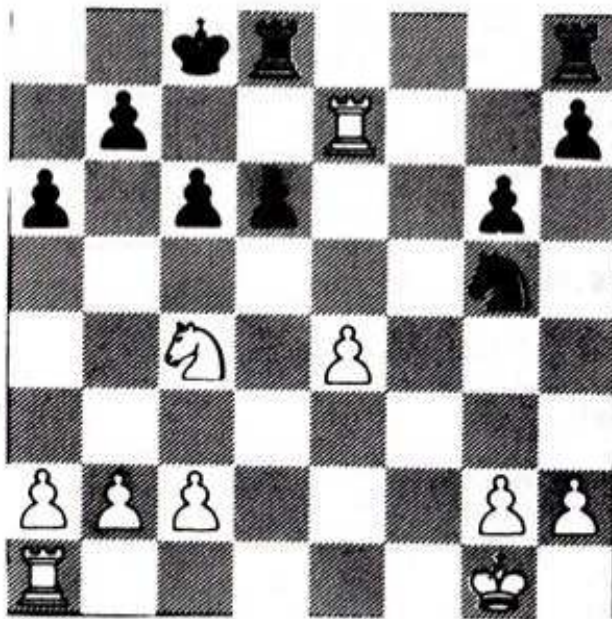
Waarom? 22.Pxg5 Dxg5 23.Lc1 Dg6 24.Lf4 kan, maar de loper staat goed op b2.

22...Le7 23.Tb3 Tdg8 24.Lf4?? Dxf4

En na nog wat zetten 0-1

Ysbrandy wist vervolgens ongeslagen de C-groep te winnen. Ook de vierde partij verprutste ik, waarna ik in de vijfde ronde de volgende hopeloze stelling op het bord had toegelaten

D.Hummel - Hans van ter Toolen

24...d5!

De enige praktische kans op tegenspel; f8 en e8 kunnen niet door torens bezet worden en om de dreiging 25.h4 tegen te gaan d.m.v. 24...h5 25.h4 Ph7 26.Tf1 leek me hopeloos.

25.exd5 cxd5 26.Pb6+ Kb8
27.c4?

Het paard kan niet meer gevangen worden; beter is 27.Td1.

27...dxc4 28.h4 Td6 29.Pxc4
Td4?!

29...Te6

30.Pa5 Txb4

Beter 30...Pe4

31.Txb7+ Ka8 32.Tc7?

Om 33.Pc6 te laten volgen door 34.Ta7 mat; veel beter is 32.b4, waarna zwart het nog heel moeilijk heeft, bv: 32...Tb8 33.Td7 Tc8 (33...Thxb4? 34. Pc6 Tbl+ 35.Txb1 Txb1+ 36.Kh2 met mat in 2); misschien dat zwart zich kan redden met 34.Tel Te4 of

Tad1 Txb4.

32...Kb8 33.Tac1 Ta4 34.Tb7+
Ka8 35.Tcc7

35.b4? Txa5

35...Txa5 36.Ta7+ Kb8
37.Tcb7+ Kc8 38.Tc7+ Kd8
39.Tcb7 Kc8 ½-½

Jan:

Het toernooi betekende voor mij ook een weerzien met de 86-jarige heer Posma, al van verre herkenbaar aan zijn witte petje. Als twee brave leerlingen luisterden Hans en ik naar zijn betoog: "Je hebt van die mensen, die hangen maar wat voor de televisie, met drankjes en van die .... van die zoutjes. Bah, da's niks voor mij. Ik wil wat doen! Leven! Ik heb in een Jappenkamp gezeten en heb daar veel mensen zien doodgaan. Doodgaan is niet leuk. Ik probeer het zo lang mogelijk uit te stellen". Een paar ronden later zag ik hoe Posma een keintje hardhandig van het bord schopte. Hij was juist bezig een beslissend aftrekschaakje uit te voeren en bijna had ik gezegd: "Durf je wel, tegen zo'n jonkie?"

De vervelendste herinnering bewaar ik aan de vierde ronde. Na een toernooistart van nul uit drie werd ik verwezen naar C49, het laagste bord van het hele toernooi. Daar werd ik opgewacht door een ongeveer 12-jarig meisje. Ze maakte een ernstige openingsfout, waardoor ik eigenlijk zonder inspanning won. Een flutpartij, maar toch maar even analyseren. "Mag ik erbij komen zitten?", vroeg haar begeleider (vader?). Het meisje protesteerde nog lichtjes, ik had geen bezwaar. Dat was dom van me, want het bleek een kloon van pa Kamsky te zijn: "Waar ben je toch bang voor meissie? Je moet maar zo

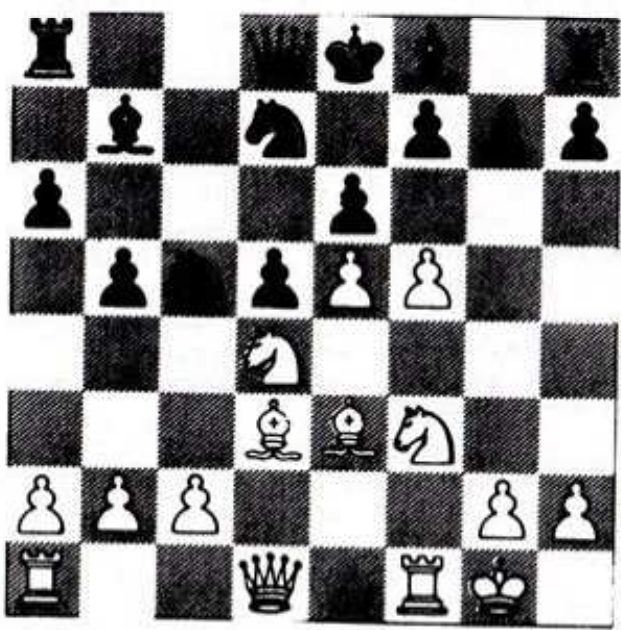

denken: hij heeft nul uit drie, dus, sorry dat ik het zeg hoor, dat moet wel een prutser zijn!"

.....
 Wat is dat toch in onze beschaving, dat je iemand mag beledigen, mits het is ingeleid met de formule "Sorry dat ik het zeg ..."? Op dat moment was ik te perplex om in passend replek te voorzien. Hierbij krijgt hij het alsnog in duplo:
 1. Sorry dat ik het zeg, maar u bent een arrogante zak.
 2. Oké, u kunt goed schaken, maar ik kan heel goed n.....

FR 16.3
 Wit : Jan Batterink
 Zwart : L.B. Bootsma

Frans
 1.e4 e6 2.d4 d5 3.Pd2 Pf6
 4.e5 Pfd7 5.f4 c5 6.Pgf3 cxd4
 7.Pxd4 a6? 8.P2f3 b5 9.Le3
 Lb7 10.Ld3 Pc5 11.O-O Pbd7
 12.f5!

Zwart is door al te veel zetten op de damevleugel duidelijk achtergeraakt in ontwikkeling. Volgens mij had hij het nu in elk geval met 12...Pxd3 moeten proberen, al blijven er ook dan problemen: 12...Pxd3 13.cxd3 Lc5 14.fxe6 fxe6 15.Kh1 Pf8 16.Pg5

12...Le7 13.fxe6 Pxe6 14.Pxe6 fxe6 15.Pd4 Pf8

15...Pxe5 16.Pxe6 Dd7
 17.Pxg7+ Kd8 18.Lb6+ Kc8
 19.Lf5 of 15...Db6 16.Dh5+ Kd8
 17.Dg4.

16.Dg4 g6 17.Pxe6 Pxe6

Het verleidelijke 17...Lc8 zou worden afgestraft met 18.Pg7 mat.

18.Dxe6 Dd7 19.Df7+ Kd8
 20.Lb6+ Kc8 21.Tael Lc6

21...d4 22.Kh1! Dc6 23.Le4
 Dxb6 24.Dxe7 Ta7 (na 24...Td8 volgt ruil op b7 en blijft een witte toren op de 7e rij)
 25.Tf8+ Txf8 26.Dxf8+ Kc7
 27.Tf1

22.e6 De8 23.Ld4 Tf8 24.Dxh7

Dit is pas het 2e pionnetje dat ik pak, maar in feite speelt zwart al heel lang met een toren minder!

24...Tb8 25.Lxg6 Dd8 26.Tf7
 Tb7 27.Tef1 Ld6 28.Txf8 Lxf8
 29.Dh3 Kb8 30.Df5 Ld6 31.Lf7
 Dh4

Een laatste strohalm.

32.Le5 Lxe5 33.Dxe5+ Kc8
 34.Df5 De7 35.c3 Dc5+ 36.Kh1
 De7 37.Df6 Kd8

Dameruil was nog wel te voorkomen geweest, maar Bootsma had zich blijkbaar al neergelegd bij het onvermijdelijke resultaat.

38.Dxe7+ Kxe7 39.h3 1-0

Ik liet de heer Bootsma achter als een mentaal wrak. Hij speelde al jaren Frans, zo zei hij, maar zoiets was hem nog nooit overkomen.

Hans:

Na de nipte remise in de vijfde ronde leek de ban gebroken. De volgende partij gaf een wonderbaarlijke zwendelwinst en ronde zeven de volgende partij:

RL 27.1.2

Wit : R.H. Meijer

Zwart : Hans van ter Toolen

Spaans

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lb5 a6
4.La4 Pf6 5.O-O Pxe4 6.Te1
Pc5 7.Lxc6 dxc6 8.Pxe5 Le7
9.d4 Pe6 10.Dh5

Dit stelt weinig voor, bovendien blijft d4 zwak.

10...O-O 11.c3 Dd5 12.c4

Dit pionoffer levert niets op. Wit had de dame moeten terugspelen, waarna zwart weinig problemen heeft.

12...Dxd4 13.Pd2

12.Td1 lijkt beter.

13...Dh4 14.Dxh4

Nu kan de witte dame moeilijk terug naar f3 of e2. Op 14.Dd1 volgt 14...Td8.

14...Lxh4 15.Pdf3 Le7

16.Ld2 a5 17.a3 c5 18.Lc3 Ld6
19.Tad1 f6 20.Pd3 b6 21.Te3
Pf4 22.Pde1 Lb7 23.g3

Dit verzwakt de koningsvleugel, maar wat anders?

23...Ph3+ 24.Kf1 La6 25.Kg2?

25.b3 was beter, bijv.
25...Tae8 26.Txe8 Txe8 27.Pd3
Lb7

25...Pg5 26.Pxg5 fxg5 27.Pf3?

Fataal, weer was b3 beter.

27...Lb7 28.g4

28.h3 h5 29.g4 Tae8 30.Tde1
(30.Txe8 Lxf3+ 31.Kf1 Txe8)
30...Txe3 31.Txe3 hxg4
32.hxg4 Tf4.

28...Tae8 29.Td5?

29.Txe8 verliest een stuk;
29.Tde1 Txe3 30.Txe3 Lxf3+
31.Txf3 Txf3 32.Kxf3 Lxh2
verliest een tweede pion.

29...Txe3 30.fxe3 Lxd5
31.cxd5 Te8 32.Kf2 h6 33.a4
Te4 34.Pd2 Txg4 35.e4 Th4
36.e5 Le7 37.Pf1 Txa4 38.Pe3
Tf4+ 39.Ke2 g6 40.Kd3 Th4
41.d6 cxd6 42.Pd5 Kf7 43.exd6
Lxd6 0-1

Jan:

De meest kolderieke partij speelde ik in de 7e ronde. Mijn tegenstander was een heel aardige, praatgrage man met een zeer optimistische kijk op het leven in het algemeen en schaakstellingen in het bijzonder.

Na tien zetten had ik al een gezonde pluspion.

Wit: "De stelling is precies in evenwicht".

Gaandeweg won ik nog twee pionnen. Met drie verbonden vrijpionnen begon ik aan de oversteek. Op de 42e zet moest

wit zijn paard geven om de twee gevaarlijkste pionnen kwijt te raken.

Wit (tegen Hans): "Die maat van jou heeft het wel mooi laten liggen hè?"

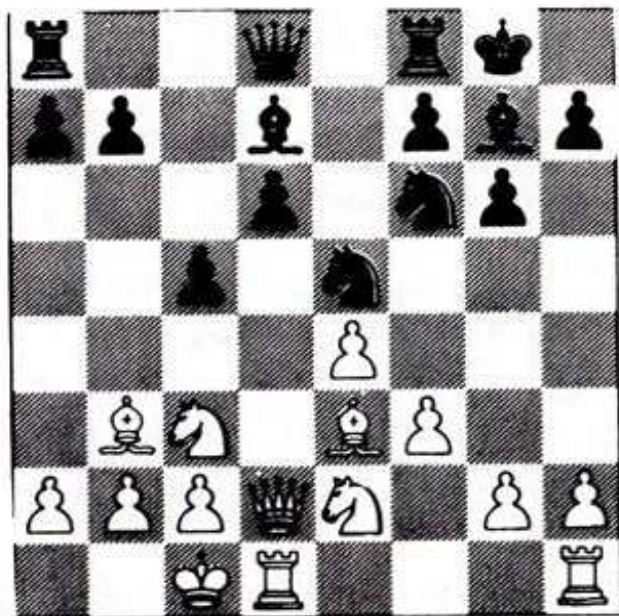
Op de 48e zet dwong ik dameruil af. We hadden nu elk vijf pionnen; één wit paard moest het opnemen tegen twee lopers.

Wit: "Ik wil wel genoeg nemen met remise".

Even later werd het laatste paard afgeruild.

Wit: "Ik bied remise aan".

Inmiddels begon onze partij toeschouwers te trekken. Hans liep lachend door de zaal en zei tegen ieder die het horen wilde: "Moet je es bij bord 39 kijken. Wit heeft al twee keer remise aangeboden!"

D.Hummel - Jan Batterink

2...c4 3.La4 Lxa4 4.Pxa4 b5
5.Pc3 b4 6.Pd5

6.Pa4 Da5 7.b3 cxb3 8.axb3
Pc4! 9.Dd3 Pb6 10.Pb5 Da5

6...c3 7.bxc3 Da5 en nu:

8.cxb4 Da3+ 9.Kb1 Pc4 wint een stuk;

8.Pxf6+ Lxf6 9.Dd5 Da3+

10.Kb1 Tab8;

8.Pxb4 Pc4;

8.Kb1 Pc4 9.Dc1 bxc3 gevolgd door 10...Tab8.

Eindstand

1. Ysbrandy	8
23. Van ter Toolen	5½
31. Ham	5
50. Romijn sr.	4½
71. Batterink	3½

Tenslotte een partij uit de vierde ronde:

KF 6.10

Wit : Muurling

Zwart: Buter

1.e4 g6 2.d4 Lg7 3.g3 c5 4.Pe2
Pc6 5.c3 cxd4 6.cxd4 Db6 7.Pbc3
Pxd4 8.Le3 0-1

Na de 58e zet gaf wit eindelijk op. Maar zijn motivering verbijsterde me: " 't Is dat je met je loper op d4 sloeg, als je de pion op h2 geslagen had, dan had ik misschien toch nog....."

Ik heb die nacht heerlijk geslapen: geen moeilijke stellingen die door m'n hoofd spookten. Wel werd mijn echtgenote af en toe opgeschrikt door een zacht gegrinnik mijnerzijds.

Hans:

Ook de voorlaatste ronde won ik, zodat ik met nog een punt bij de eerste tien zou eindigen. Dit mislukte echter, zodat ik met 5½ uit 9 eindigde; niet ontevreden.

Jan:

Na 1...c5! 2.Pd2 bereikten we de diagramstelling, waarin ik 2...Pe8? speelde en verloor. Een actieve voortzetting had meer opgeleverd:

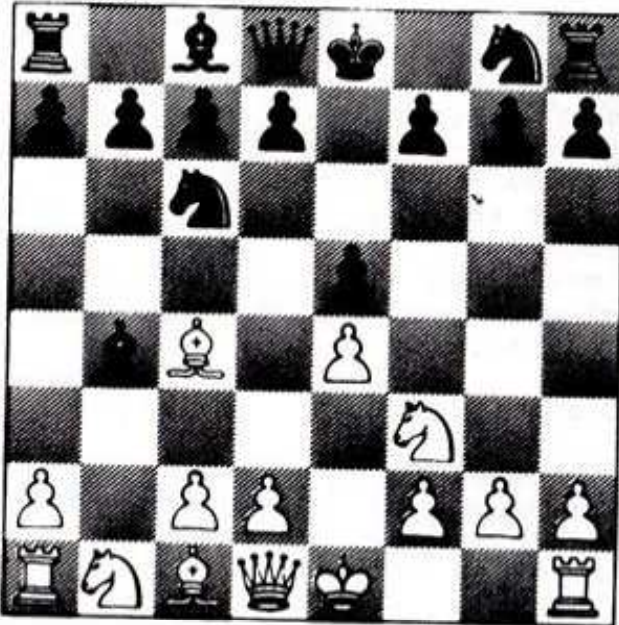

Het Evans-gambiettoernooi

door Hans van ter Toolen

Het Staunton/Helpman gambiettoernooi kende dit keer de volgende verplichte zetten:

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Lc5
4.b4 Lxb4

Door kapitein Evans in 1824 voor het eerst gespeeld. Wit's plan is simpel: met tempowinst c3 en d4 spelen en bovendien een ontwikkelingsvoorsprong verkrijgen. In veel gevallen geeft zwart de pion terug om gelijk spel te bereiken.

In de invitatiegroep speelden Baljon, Brenninkmeyer, Hoeksema en Kuijf; de beide Unitassers speelden in de D-groep. In dezelfde groep omdat Karel in de eerste ronde verhinderd was en wij van de toernooiorganisatie toestemming kregen de partij vooruit te spelen.

Dit treffen vond plaats na de jaarvergadering, waar we in een hoek van de bar het lawaai van het gongschaak probeerden te trotseren:

Wit: Hans van ter Toolen
Zwart: Karel Schoenmaker

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Lc5
4.b4 Lxb4 5.c3 La5

naast 5..Le7 en 5..Lc5 het meest gebruikelijk. In de A-groep speelde iemand 5..f5.

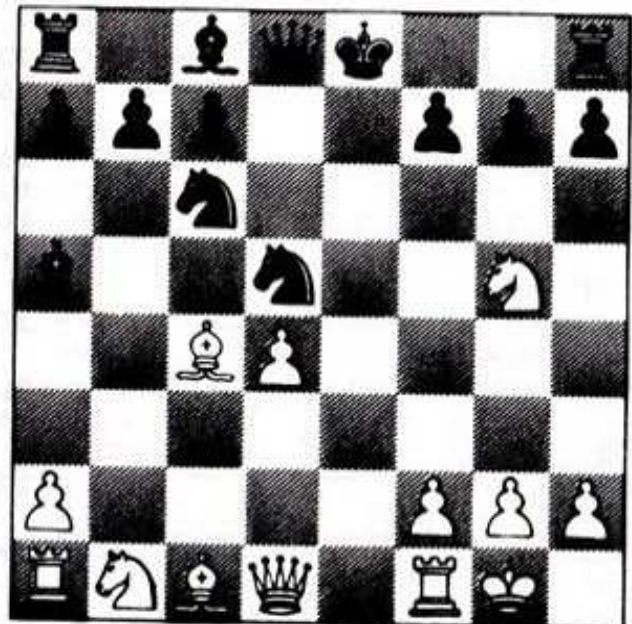
6.d4 exd4 7.0-0 Pge7 8.cxd4 d6?

hierna krijgt wit een sterke aanval, na 8..d5 9.exd5 Pxd5 10.La3 Le6 11.Lb5 Lb4 staat het ongeveer gelijk.

9.Pg5 d5

9..0-0 wordt beantwoord met 10.Dh5

10.exd5 Pxd5

11.Pxf7!

dit schijnoffer beslist de partij

11...Kxf7

11..Dd7 12.Pxh8 Pce7 (12..b5 13.Dh5+ g6 14.Dxd5 bxc4 15.Dg8 etc.) 13.Dh5+ g6 14.Pxg6 hxg6 15.Dh8+ Kf7 16.Lh6

12.Df3+ Df6

12..Ke8 13.Lxd5 Tf8 14.Lxc6+
bxc6 15.Dh5+ gevolgd door
16.Dxa5

13.Lxd5+ Le6 14.Lxe6+ Kxe6
15.d5+ 1-0

(de eerlijkheid gebiedt me hier
toch te vermelden dat ik na
14..Kxe6 opgaf, en 15.d5+ niet
afwachtte; Karel)

Ook de volgende partij laat
zien dat zwart zich geen
onnauwkeurigheden in de opening
kan veroorloven.

Wit: Hans van ter Toolen
Zwart: Dick Hummel

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Lc5
4.b4 Lxb4 5.c3 Le7 6.d4 Pa5
7.Pxe5 Pxc4 8.Pxc4 d5 9.exd5
Dxd5 10.Pe3 Dd8 11.0-0 Pf6
12.c4 c6 13.Pc3 Le6?

zwart had moeten rocheren.
13...0-0 14.Lb2 Da5

14.d5 cxd5?

14..Lc8 was gedwongen

15.cxd5 Lc8

nu krijgen de witte stukken
teveel ruimte

16.Pc4 Ld6 17.Te1+ Kf8
18.Pxd6

18.a4 Lf5? 19.Pxd6 Dxd6 20.La3
is leuk maar doorzichtig, na
18..Lb4 is het initiatief weg

18...Dxd6 19.Pb5

hier was 19.Da4 beter: 19..Ld7?
20.La3

19...Db6

niet 19..Dxd5 20.La3+ Kg8
21.Dxd5

20.La3+ Kg8 21.Tb1 Lf5 22.Tb3

Pg4 23.De2 Ld7 24.Pd6 Da6
25.De7 1-0

In deze ronde speelde Karel
zijn beste partij:

Wit: Karel Schoenmaker (komm)
Zwart: Jan Schepers

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Lc5
4.b4 Lxb4 5.c3 Le7 6.d4 Pa5
7.Pxe5 Pxc4 8.Pxc4 d5 9.exd5
Dxd5 10.Pe3 Da5

Tot zover dus mijn theoretische
kennis; wit heeft een prettig
initiatief.

11.0-0 Pf6 12.Lb2!

Een ijzersterke looper op b2,
voor de gevolgen zie bijv. zet
49.

12...0-0 13.Pd2 c6 14.Dc2 Le6
15.Pdc4 Dh5

Hier is zwart, gezien zijn
tijdverbruik, ook uit de
theorie; meer solide is Dd8 of
eerst Lxc4.

16.Pe5 Pg4?

Speculeert op 17.h3 waarna Pxe3
18.fxe3 Lxh3 etc. kan volgen.

17.P5xg4! Lxg4 18.h3

Zwart verliest enkele tempi, en
dus denk ik zeer goed te staan.

18...Le6 19.f4 f5

Als zwart f5 toelaat is het al
snel hopeloos, bijv. 19...Tae8
20.f5 Lc8 21.Tae1

20.Tae1 Tf6?

20...Lxa2 kost een stuk na
21.La3! Df7 22.Lxe7 Lb3 23.Db2
etc.

Daarnaast dreigt Pxf5. Beter is

Df7 waarna wit nog het een en ander te bewijzen heeft.

21.Pxf5 Lxf5

Pas in de analyse kwam ik er achter dat zwart na 21...Lf8 eerder beter dan slechter staat. Hij wint een pion terug met behoud van aanval. Gelukkig speelt mijn tegenstander zwak; vergeet de uitroep- en vraagtekens in het voorafgaande.

22.Db3+ Kh8

Na 22..Kf8? volgt 23.Txe7 etc. en zwart zal wel ergens mat lopen.

23.Txe7

Even dacht ik dat het spannend zou worden na Lxh3. Ik heb nog geen sluitende variant kunnen vinden, maar volgens mij blijft wit beter staan.

23...b6

Aan de ene kant een anticlimax, aan de andere kant een geruststelling. Vanaf nu volgt instructieve techniek om een gewonnen stelling te winnen.

24.c4 Dh4 25.d5 Tg6 26.De3!

direct knuppelen; zwart moet nu eerst een matdreiging afwenden, waarbij zijn stukken bijrollen spelen.

26...h6 27.Kh2 cxd5 28.cxd5 Tc8 29.Tf2 Td8 30.Td2 Tg3

Inmiddels is zwart in tijdnood beland. Deze zet lijkt ernstig, maar maakt het voor wit een stuk eenvoudiger.

31.Te8+!

Deze zet dwingt ook dameruil af.

31...Txe8 32.Dxg3! Dxg3+

Op 31..De7 volgt 32.Te2 en dweilen.

33.Kxg3 Te3+ 34.Kf2 Te7

Na 34..Td3 35.Txd3 Lxd3 wint wit a tempo met bijv. 36.Ke3 Lb5 37.Kd4 Kg8 38.Ke5 Kf7 39.Kd6 g6 40.Kc7 Ke8 41.d6 h5 42.g4 hxg4 43.hxg4 etc.

35.d6 Td7 36.Ke3 Kg8 37.g4 Le6 38.a3 Kf7 39.f5 Lc4 40.Kf4 Lf1 41.h4 a5

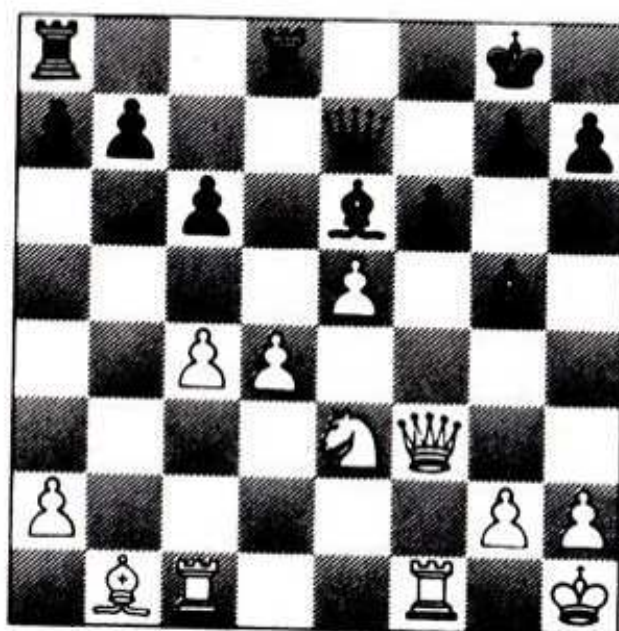
Ietwat ongelukkig, de pionnen worden nu nooit meer gevaarlijk.

42.g5 hxg5+ 43.Kxg5! b5 44.Lc3 a4 45.Le5 Lc4 46.Tg2 Ld5 47.Tg1 Le4 48.Kf4 Ld3 49.Txg7+ Ke8 50.Txd7 Kxd7 51.h5 Lc4 52.Kg5 Ke8 53.h6 Lg8 54.Kg6 b4 55.Kg7 en zwart geeft op

In de laatste ronde waren de rollen omgedraaid. Karel en ik hadden allebei zwart en kwamen allebei verloren te staan.

Wit: Jan Schepers

Zwart: Hans van ter Toolen

22.d5 cxd5 23.cxd5 Lxe3
24.d6?!

ziet er sterk uit, maar winnend
is 24.exf6: 24..Df7 25.dxe6
Dxe6 26.f7 Kf8 27.La3; 24..gxf6
25.Lxf6 Df7 26.dxe6 Dxe6 27.Dg3
Kf8 28.Dg7 Ke8 29.Tc7

24...Df7 25.Dxe3

25.exf6 Lh6

25...f5 26.Tc7 Dg6 27.Tf3

27.Txb7? Ld5; 27.Tfc1 ziet er
goed uit

27...Td7 28.Txd7 Lxd7 29.Db3
De6 30.Dxe6

30.Dxb7 biedt meer kans:
30..Tc8 31.Dxa7 Tc2 32.Db8 Lc8

30...Lxe6 31.Tc3 Tc8 32.Txc8
Lxc8

in tijdnood blijft wit op winst
spelen, terwijl eerder zwart
beter staat.

33.Kg1 Kf7 34.Kf2 Ke6 35.a4
b6 36.Lc3 Ld5 37.Ld4 Lc6
38.a5 bxa5 39.Lxa7 Ke6 40.Ld4
a4 41.g3 Ld7 42.Ke3 g5
43.Lc3 Kd5 44.h4 h6 45.Kd3
Le6

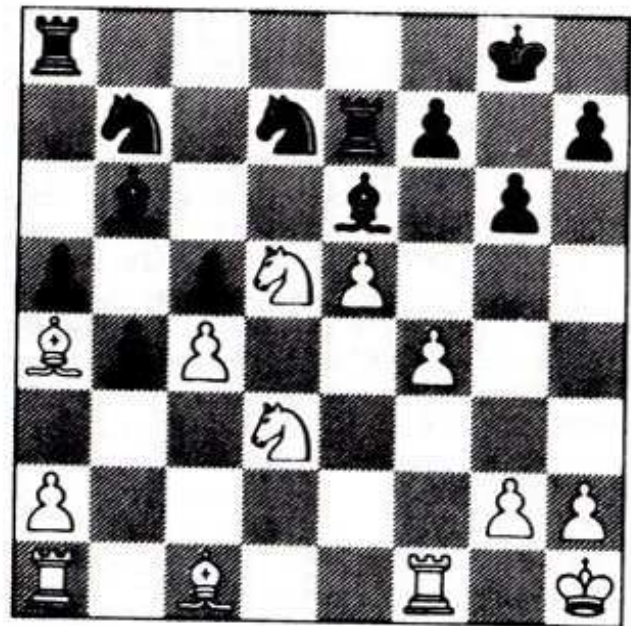
45..f4! was nog een aardige
winstpoging

46.Ke3

met remiseaanbod, dat ik niet
afsloeg.

In de uitvluggerfase ontsnapte
Karel met eeuwig schaak:

komm: Karel

Dit is de stelling die ik na
zo'n 25 zetten op het bord
kreeg. De vraag is dan: hoe
komt dat zo. Welnu, door slecht
en te opportunistisch spel; de
zetten spreken voor zich:

Wit: Dick Hummel

Zwart: Karel Schoenmaker

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Lc5
4.b4 Lxb4 5.c3 La5 6.d4 d6
7.0-0 Pf6? 8.dxe5 dxe5
9.Dxd8+ Pxd8 10.Pxe5 0-0
11.f3 Te8 12.Pd3 Le6 13.Lb3
c5 14.c4 b5 15.Pa3 b4 16.Pc2
Lb6 17.Pe3 a5 18.La4 Te7
19.Kh1 Pb7 20.e5 Pd7 21.f4 g6
22.Pd5

zie diagram.

Tijdens het analyseren werd dit
uitgeroepen tot de meest depri-
merende stelling voor zwart;
het is (heel) lang geleden dat
ik zo beroerd heb gespeeld. Na
de nu volgende blunder ga ik
pas echt schaken en knok voor
elk klein kansje.

22...Te8? 23.Lxd7 Lxd5
24.cxd5 c4

Een toren voor een vrijpion,
beter iets dan niets!

25.Lxe8 Txe8 26.Pf2 Ld4

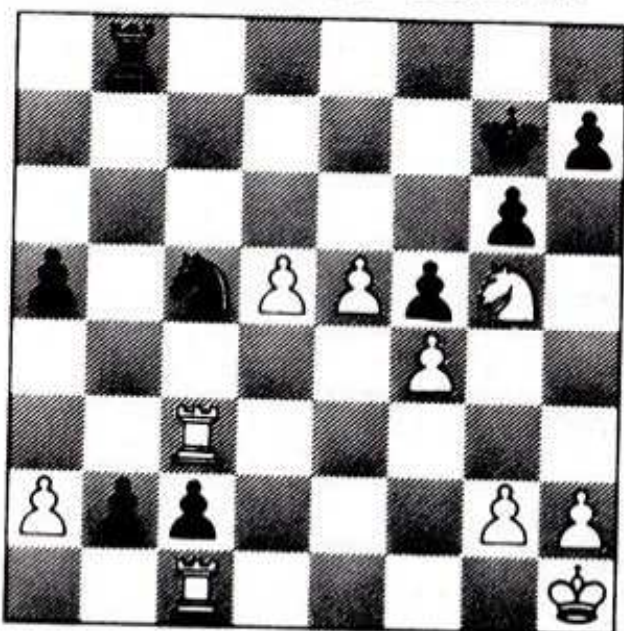
27.Tb1 c3 28.Pe4 Kg7 '29.Tel
f5 30.Pg5 Pc5 31.Le3 Lxe3
32.Txe3 Tb8

Ik had vanaf nu nog zo'n 20
sekonden tot de 40e zet. Mijn
tegenstander nog een half uur.

33.a3??

Deze blunder geeft een deel van
het zeer grote voordeel terug.
Het is het begin van een poging
om alles nog te verprutsen.

33...c2 34.Tc1 b3 35.Tc3 b2

Na de partij meende ik hier
zelf de winst te hebben laten
liggen. 35..Pd3 ziet er sterk
uit, maar mijn instinkt (voor
zover je daar bij schaken van
kan spreken) liet het niet toe;
men zie wat de analyse ople-
vert:

35..Pd3 36.Pe6+ en nu:

I. 36..Kg8 37.d6 b2 (37..Pxc1
38.d7 ?? 39.Tc8+ en 40.d8D met
winst) 38.T3xc2 bxc1D+ 39.Txc1
Pxc1 40.d7 Pd3 41.g3 g5 42.d8D+
Txd8 43.Pxd8 (+-)

II. 36..Kf7 37.Tc7+ Ke8? (na
37..Kg8 zie variant I) 38.d6!
met dreiging 39.Te7+ mat

III. 36..Kh6 37.Txd3 g5
(37..Kh5 38.g4+ fxg4 39.Txb3
Txb3 40.Txc2 +-) 38.Tc3 b2
39.T3xc2 b1D 40.fxg5+ Kg6
(40..Kh5 41.g4+ Kg6 42.Txb1 +-)
41.h4 en 42.Pf4+ +-

De vraag blijft of mijn
tegenstander dit allemaal in
zijn inmiddels ook korte
bedenktijd had gezien.

36.T1xc2?? b1D+

Inmiddels heeft mijn tegenstan-
der ook de laatste horde over-
wonnen richting remise. De
stelling is nu weer gelijk.

37.Tc1 Pe4 38.Tc7+ Kg8 39.h3
Db2 40.Tc8 Txc8

De 40e zet is op tijd gehaald.
Er resteert een remise-eind-
spel, maar mijn tegenstander
ziet het nog steeds niet (ook
al niet na zet 37).

41.Txc8+ Kg7 42.Tc7+ Kg8
43.Pe6 Pg3+ 44.Kh2 Pf1+
45.Kh1 Pe3

Ik stel mij tevreden met
remise.

46.Tc8+ Kf7 47.Tc7+ Ke8
48.Tc8+ Ke7 ½-½
Op mijn tandvlees!

Karel eindigde nu gelijk met
Jan Schepers. Hij had echter
geen zin om nog een beslis-
singsvluggertje te spelen.

Eindstand in de D-groep:

1. Hans van ter Toolen	2½
2. Karel Schoenmaker	1½
3. Jan Schepers	1½
4. Dick Hummel	½

Er was eens in lang vervlogen tijden een bejaarde en wijze priester die Godfried heette. Hij droeg een donkere bril, had een prachtige witte baard en meende het goed met de mensen. Deze Godfried nu, besloot op een mooie voorjaarsochtend een wandeling te gaan maken in het nabijgelegen park, teneinde ongestoord te kunnen nadenken over de vele dingen die hem bezighielden. Het was er heerlijk stil. De natuur ontplooidde reeds haar volle schoonheid en de geur van de ontluikende bloemen deed de wandelaar weldadig aan.

Godfried genoot dat alles met volle teugen. Nauwelijks tien minuten had hij echter gelopen of hij zag aan het eind van een zijpad een man, die een bedroefde indruk maakte, op een bank zitten. De man weende bitter.

Onverwijld stapte Godfried op de man af en sprak: "Waarde broeder, ik zie dat ge bedroefd zijt. Zeg mij wat eraan schort; het zal u verlichten en misschien ben ik in staat uw leed te verzachten". "Ach", antwoordde de aangesprokene, "het is wel heel erg met mij gesteld. Jarenlang had ik een bloeiend bedrijf en nu ben ik failliet gegaan".

"Ja", sprak Godfried, "dat is heel erg, maar ge moogt alle moed niet verliezen. Veel bidden en hard werken. Ge zult zien dat ge de tegenslagen weer te boven komt!".

De man wiste zijn tranen weg, keek Godfried dankbaar aan, knikte en ging getroost heen.

Godfried vervolgde met een blij gemoed zijn weg en was weldra weer in gepeins verzonken. Nauwelijks tien minuten had hij echter gelopen of, hoe wonder-

lijk, wederom zag hij aan het eind van een zijpad een man zitten, die een zeer bedroefde indruk maakte. De man weende vreselijk.

Onverwijld stapte Godfried op hem af en sprak: "Waarde broeder, ik zie dat ge bedroefd zijt. Zeg mij wat eraan schort; het zal u verlichten en misschien ben ik in staat uw leed te verzachten". "Ach", antwoordde de aangesprokene, "het is wel heel treurig met mij gesteld. Jarenlang was ik gelukkig gehuwd. Mijn lieve vrouw schonk mij vele kinderen. Thans is zij mij door de dood ontvallen".

"Ja", sprak Godfried, "dat is heel erg, maar ge moogt alle moed niet verliezen. Veel bidden en hard werken. Ge zult zien dat ge de tegenslagen weer te boven komt!".

De man wiste zijn tranen weg, keek Godfried dankbaar aan, knikte en ging getroost heen.

Godfried vervolgde met een blij gemoed zijn weg en was weldra weer met zijn eigen gedachten bezig. Reeds naderde hij het einde van het park toen hij ten derden male, aan het einde van een zijpad op een bank, een schamele figuur gewaar werd. De man weende verschrikkelijk.

Onverwijld stapte Godfried op hem af en sprak: "Waarde broeder, ik zie dat ge bedroefd zijt. Zeg mij wat eraan schort; het zal u verlichten en misschien ben ik in staat uw leed te verzachten". "Ach", antwoordde de aangesprokene, "het is wel heel treurig met mij gesteld. Ik ben schaakmeester en heb net mijn partij verloren." Godfried kon geen woord uitbrengen. Hij zette zich naast de ongelukkige op de bank en schreide hartstochtelijk mee.

Tot zover deze geschiedenis, die ik gehaald heb uit één van de Prisma-schaakboekjes - van Hans Bouwmeester.

Natuurlijk zal je in een park op een bankje geen huilende schakers aantreffen die hun partij hebben verloren, maar toch is het in het algemeen niet leuk een partij te verliezen. De winnaars krijgen veel aandacht, de verliezers moeten af door de zijdeur. Oftewel: "The winner takes it all, the loser has to fall". Sommige schakers verwerken hun verlies en spelen de volgende dag weer de sterren van de hemel. Bij andere spelers werkt dit verlies door en kunnen dan ook geen goede partij meer spelen. Dan heb je nog een categorie spelers die hun verlies openlijk laten blijken.

Drie voorbeelden:

Napoleon was een echte huis-tuin-en-keuken schaker. De grote generaal sprong met zijn stukken op de 64 velden al even roekeloos om als met zijn troepen tijdens de tocht naar Rusland en tegen zijn verlies kon hij al helemaal niet. Hij liet dan ook zijn tegenstanders die er in slaagden hem te verslaan, executeren.

Fischer kon ook moeilijk tegen zijn verlies. Hij gaf, getroffen door schaakblindheid, tijdens een partij na 15 zetten zomaar een stuk weg. Hij speelde nog tot het afbreken door en kwam voor de tweede zitting niet meer opdagen. Hierdoor moest zijn tegenstander nog een vol uur wachten om daarna pas het punt te kunnen incasseren. Een grof staaltje van onsportiviteit dus.

Ook Victor de Verschrikkelijke leed aan dit syndroom. Na het verlies van een partij gooide hij het bord en de stukken van de tafel en beende kwaad weg, zonder zijn tegenstander met de overwinning te feliciteren.

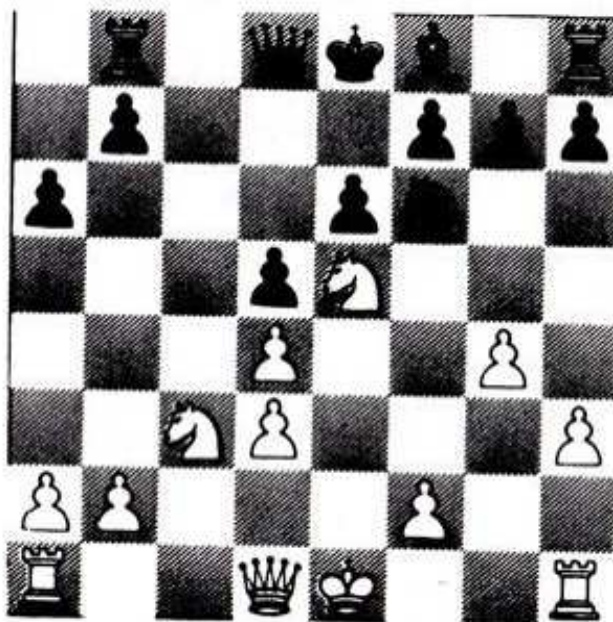
Maar gelukkig accepteren de meeste schakers hun verlies gelaten, maar sportief.

Een tijdje geleden stond ik bij een bord te kijken op het moment dat één van de spelers de partij opgaf. Hij feliciteerde zijn tegenstander met de woorden: "Ik heb een mooie partij verloren". Ook zó kun je een partij verliezen!

Je kunt dus op verschillende manieren een partij verliezen. Aan de hand van enkele voorbeelden heb ik uit mijn bundel "Mijn slechtste partijen" een paar bloopers voor u geselecteerd. Kijk mee en huiver!!

1. De categorie "Blunders".

1.1. Het eerste voorbeeld stamt uit het externe seizoen 88/89. Ik speelde voor het vierde tegen Grijskerk. Nu leed het vierde in bovengenoemd seizoen aan het zgn. "blundersyndroom", dwz. bijna elke speler gaf binnen vijftien zetten een stuk weg. In de eerste ronde was Tjeerd Oliemans het slachtoffer, in de tweede ronde was het de beurt aan Nico Bleeker en in de derde ronde moest ik onder het juk door.

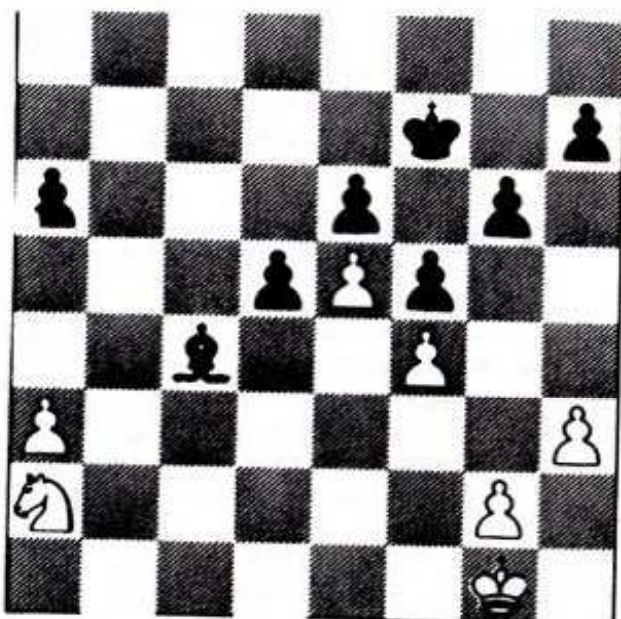

Wit : Admiraal
 Zwart : Jan Drolenga

Stelling na de 12e zet van wit. Na een kwartier denken besloot ik tot 12...Lb4?? met de bedoeling via La5 en Lb6 de zwakke pion op d4 aan te vallen. Dit plan werd ruw aan diggelen gegooid door de zet 13.Da4+ en zwart verliest zonder compensatie de looper. Brrrrr.

1.2. Nog een blunder, en wel een heel merkwaardige.

Wit : Jan Drolenga
 Zwart : Erik Jans

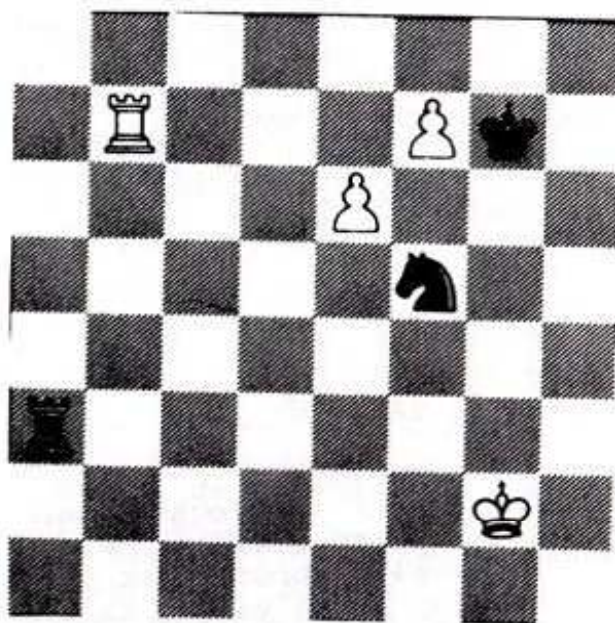
Vizier-Unitas 4 seizoen '89/'90

Beide spelers zaten in hevige tijdnood. Met de vlaggen op vallen zag ik dat mijn paard stond aangevallen. Niettemin raakte ik per ongeluk met mijn vingertoppen mijn koning aan tijdens het denken aan het beste veld voor het paard.

Terecht merkte zwart op dat ik nu de koning moest spelen, waarna zwart met een "thank you very much" het paard in beslag kon nemen. Vreselijk om zo een partij te verliezen.

2. De categorie "Het verliezen van een gewonnen partij".

Een vroeger bekende grootmeester zei eens: "Het moeilijkste van het schaakspel is een gewonnen stelling ook daadwerkelijk te winnen". Om te bewijzen dat deze grootmeester gelijk had, volgt nu onderstaand voorbeeld. Trek uw lering hieruit. Ook gij Brutus!!!!

Wit : Jan Drolenga
 Zwart : Karel Schoenmaker

Intern 8-10-1987

Stelling na de 57e zet van zwart.

Wit offerde in het middenspel een stuk om de koning in een matnet te krijgen, maar zwart verdedigde zich goed en wist de stelling te consolideren, waarna wit het stuk achter bleef. Niettemin wilde wit nog even doorspelen, omdat hij drie verbonden vrijpionnen had. Ook dit probleem wist zwart uitstekend aan te pakken en toen werd bovenstaande diagramstelling bereikt.

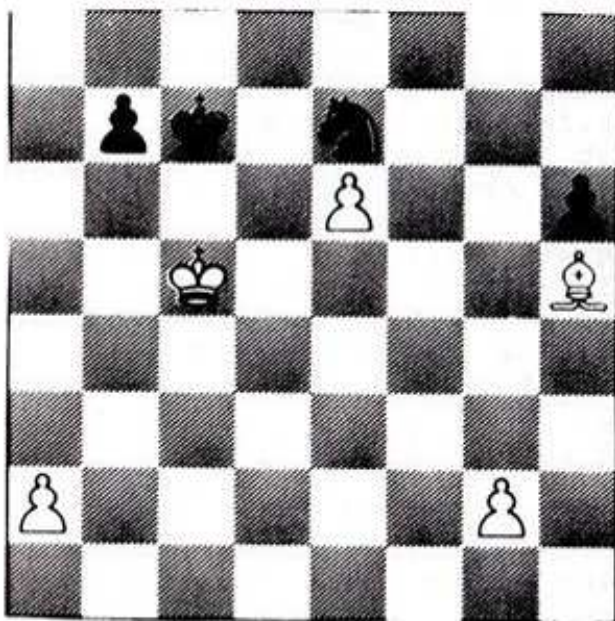
Zelfs Napoleon kan zien dat wit hier verloren staat. Wit's laatste zet was 57.e6. Met bv. 57...Te3 had zwart de kroon op

zijn werk kunnen zetten, want op 58.Tb6 volgt simpel 58..Pd4. Maar net als zwart wil gaan oogsten speelt hij het verbijs-terende 57...Kf8??? waarna wit alsnog onverdiend de winst naar zich toetrok met 58.Tb8+, waarna de pion promoveert tot dame. U begrijpt dat de zwartspeler erg aangeslagen was. Sorry Karel!!!

3. De categorie "Lang voor remise vechten en alsnog ten onder gaan".

Het volgende voorbeeld is een partij die ik niet graag naspel. Direct na de opening gaf ik om onduidelijke redenen een pion weg, waardoor ik de hele partij in het nadeel was. Na heel lang knokken en veel analysewerk moest ik door een fout alsnog de eer aan mijn tegenstander laten.

Wit : Carel Steevensz
 Zwart : Jan Drolenga
 Leek - Unitas 4 28-10-86

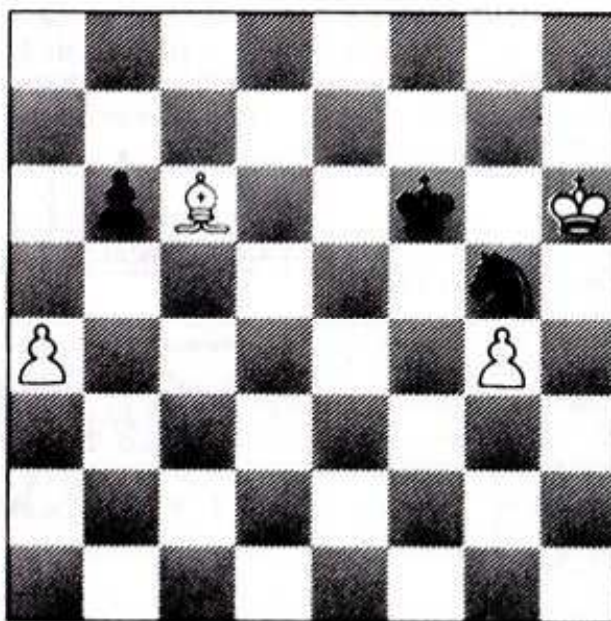
Bekijken we bovenstaande stelling, dan zien we dat wit enkele voordelen heeft:

1. wit heeft een pion meer;

2. wit heeft sterke looper tegen paard;
 3. wit heeft een gevaarlijke pion op e6.

Zwart kan zich echter goed verdedigen. Zijn koning, paard en h-pion staan op de zwarte velden. De h-pion houdt de witte g-pion tegen. Het paard houdt de witte e-pion tegen, terwijl de zwarte koning de damevleugel in de gaten houdt.

Een week later werd de afgebroken partij voortgezet en na 80 zetten opnieuw afgebroken:

Het verschil met het vorige diagram is dat de witte e-pion en de zwarte h-pion van het strijdtoneel zijn verdwenen. De remisekansen van zwart zijn nog steeds aanwezig. Toen de derde zitting zou moeten beginnen, moest ik 14 dagen plotseling 14 dagen in het ziekenhuis worden opgenomen voor onderzoek. Dus een dag na het ontslag uit het ziekenhuis werd er weer verdergespeeld.

Vanuit bovenstaande diagramstelling:

81.Ld5 Ph3 82.Lg2 Pg5 83.Lb7
 Pf7+ 84.Kh5 Pg5 85.Ld5 Ph3
 86.Kh4 Pg5 87.Kg3 Ke5 88.Lb3
 Pe4+ 89.Kh4 Kf6 90.Lc2 Pg5
 91.Lf5 Pf7 92.Le4 Pg5 93.Ld5

Ph7 94.Kg3 Kg5??

Met de remisehaven in zicht struikelt zwart toch nog. Beter is 94...Ke5. De witte koning loopt nu naar de damevleugel zonder dat de zwarte koning hem kan volgen. Zwart speelt nog even door, maar verlies is niet meer te vermijden.

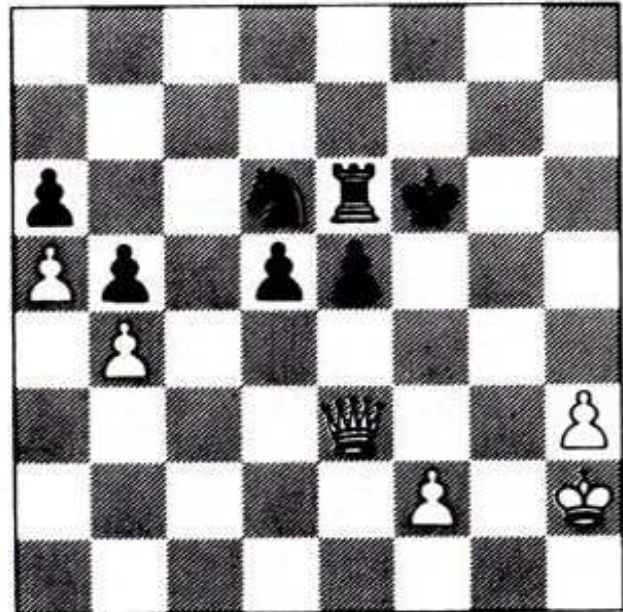
95.Le6 Pf6?1 (95...Pf8) 96.Kf3
Pe8 97.Ke4 Pd6+ 98.Kd5 Pb7
99.Lf5 Pc5 100.a5 Pa4 101.a6
1-0

Niet alleen voor mijzelf, maar ook voor Unitas 4 had deze nederlaag grote gevolgen. Wij verloren deze wedstrijd met 4½-3½ en degradatie was daardoor een feit.

4. Tot slot nog een categorie: "Schwindelen".

In voorgaande nummers van Unitas Nieuws is dit onderdeel van het schaakspel al eens aan de orde geweest. Ik kan me best voorstellen dat de speler die aan het kortste eind trekt er een bittere nasmaak aan overhoudt.

De nu volgende partij was van veel belang voor Unitas 4 in het seizoen 1976/1977. Na 2 ronden stonden we bovenaan samen met Staunton 3 met 4 punten. De onderlinge confrontatie moest een hoop duidelijkheid geven. Na 4 uur spelen stond het 4-4 (we speelden toen nog met tientallen). Thale Hadderingh, toen nog spelend voor Unitas, en ikzelf braken onze partijen af. Thale stond potremise en alles hing af van mijn partij. De partij werd na 46 zetten afgebroken in de volgende stand:

Wit : Heemskerk
Zwart : Jan Drolenga

In de partij moest ik mijn dame geven voor toren en paard om erger te voorkomen. In de afgebroken stand heeft wit m.i. de beste kansen. Thuis ontdekte ik een fraaie schwindelvariant en die kwam nog op het bord ook!!

47.Df3+ Ke7 48.Dxd5
Zwart's vrijpion is veroverd.
48...Pc4 49.h4 e4 50.h5 e3
51.fx3 Px3 52.Dg5+ Kf7
Tot zover had ik alles op het bord gehad.

53.h6??
En wit trapt erin.
53...Txb6+!! 54.Dxb6

Wit moet wel nemen, want anders moet de koning naar de g-lijn, waarna de toren de dame pent op g6.

54...Pg4+ 55.Kg3 Pxb6 0-1

Later bleek dat we kampioen werden met 14 uit 7. Staunton 3 werd tweede op twee punten!

Dit waren enkele voorbeelden die tonen hoe je een partij verliest. Natuurlijk zijn er nog meer categorieën, zoals het verliezen door een stukoffer of misschien nog wel meer.

Tot slot nog een opmerking. In de meeste nummers van Unitas

Nieuws tref je partijen aan die becommentarieerd worden door de winnaars van de partijen. Natuurlijk wil je je eigen "produkt" of misschien wel je eigen "kunststuk" laten zien aan de overige leden van Uritas. Verliezers zetten hun partij niet graag in ons clubblad, maar je leert er veel van als je je eigen verliespartijen kritisch onder de loep neemt. Als je je bevindingen laat afdrucken in Uritas Nieuws kunnen

ook misschien de lezers die de partij naspelen er wat van leren. Vooral de wat minder sterke spelers.

Dus heren schakers, schroom niet en kom eens met uw verliespartijen op de proppen! Misschien moet het bestuur een prijsje uitloven voor de mooiste verliespartij van het jaar, alleen al om bovenstaande te bevorderen.

DE EVENAAR

folkngestraat 46

**EETCAFE VOOR SCHAKERS, BRIDGERS EN
DAMMERS**

**open vanaf 14.00 uur; keuken vanaf 18.00 uur;
zondagavond vanaf 20.30**

KORREPONDENTIEAVONTUREN OP HET SCHAAKBORD

Veertiende aflevering
door Henk Westerman

Laveren in het eindspel

In de K 18 speel ik tegen Etmans. Het is de tweede keer dat we elkaar op het bord ontmoeten. Hij schrijft dat onze vorige partij uit de K 15 eigenlijk een "unvollendete" was. Dat klopt. Hij bood toen op de zeventiende zet remise aan. Ik nam het snel aan. Te snel. Want die stelling bood mij (achteraf gezien) betere kansen. Ik ben vastbesloten om het dit keer beter te doen. Ik win door een misrekening van Etmans een pion. Hij denkt dat de stelling wel remise te houden is. Maar het lukt mij na lang laveren en door een aardige manoeuvre de winst te behalen. Ik moet mijn paard dan wel eerst terugtrekken; vervolgens weer naar voren brengen; en op deze manier krijg ik een winnende positie. Tempodwang speelt in dit eindspel een belangrijke rol.

Wit: Henk Westerman
Zwart: M.D. Etmans (Bunnik)
K 18.

1.g3 e5 2.c4 Pf6 3.Lg2 c6

Deze variant vertoont overeenkomst met de Keresvariant in het Engels. Alleen heeft wit daar Pc3 in plaats van Lg2 gespeeld. Een klein, maar wel een belangrijk verschil. Want Pc3 kan makkelijker worden aangevallen dan de witte koningsloper.

4.d4 exd4 5.Dxd4 d5 6.cxd5 cxd5

De volgende partijfase kenmerkt zich door de aanwezigheid van de zwarte geïsoleerde d-pion. Wit speelt op controle van de

d-lijn en het veld d4. Zwart verdedigt zich voorlopig en wil de belangrijke looper op g2 afruilen. Deze drukt namelijk op de geïsoleerde pion.

7.Pf3 Le7 8.O-O Pc6 9.Da4 O-O
10.Le3 Ld7 11.Pc3 Dc8 12.Tfd1
Tfd8 13.Tac1 Lh3 14.Pb5

Daarmee bewaar ik een lichte ontwikkelingsvoorsprong, versterk de controle over d4 en afruil komt me wel goed uit.

14...Lxg2 15.Kxg2 Df5 16.Df4
De4

Etmans is genegen tot verdere afruil, maar dan onder zijn condities.

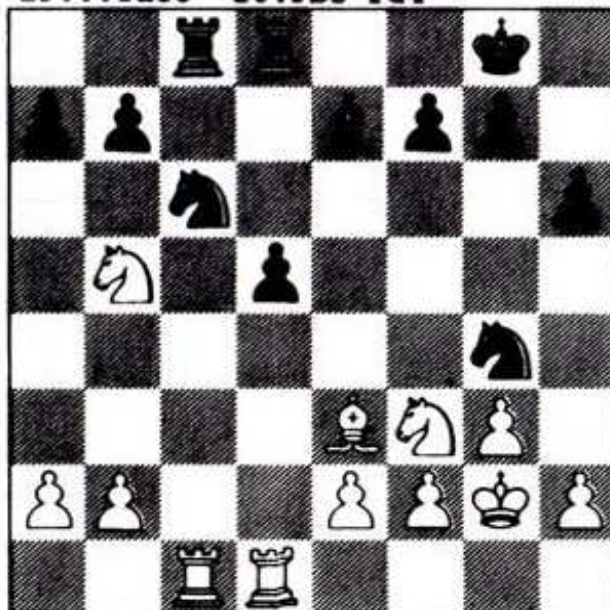
17.Pc3

Nu dan maar

17...Dxf4 18.Lxf4 h6 19.Le3

Ik speelde deze zet snel. Nul dagen bedenktijd. Maar na het verzenden van de zet was ik minder tevreden. Pb5 leek mij achteraf toch beter.

19...Tac8 20.Pb5 Pg4

Ik had deze zet gezien maar er wegens Lxa7 weinig aandacht aan besteed. Had Etmans beter geanalyseerd?

21.Lxa7 Pxa7 22.Pxa7 Ta8
23.Tc7

Nee, toch niet. Het kost hem een pion.

23...Ld6 24.Txb7 Lc5 25.Pc6
Te8 26.Pfd4 Txa2 27.Tc1 Lf8
28.Tc2

Plan: b4 met tempowinst en een afruil van beide witte torens.

28...Pf6 29.Tb8 Ld6 30.Txe8+
Pxe8 31.b4 Txc2 32.Pxc2 Pc7
33.P2d4 g6 34.Kf3 Kf8

De stelling is minder eenvoudig te winnen dan op het eerste gezicht lijkt. Na b5 plant zwart zijn looper stevig op c5. De geïsoleerde d-pion bemoeilijkt de opmars van mijn koning. Dus

35.e4 dxe4 36.Kxe4 Ke8 37.h3

Ik heb nu wel mijn vrije b-pion, maar dat is niet genoeg. Ik speel op het creëren van verzwakkingen op de koningsvleugel. Dan kan ik mijn koning en de paarden afwisselend in het centrum en op de vleugels inzetten.

37...f6 38.g4 Kd7 39.h4

Om h5 te kunnen spelen met de vrijmaking van het veld f5.

39...Pa6

Zwart brengt zijn paard via een omweg naar de koningsvleugel. Daarmee wordt mijn plan niet verhinderd, maar wel minder gevaarlijk gemaakt.

40.b5 Pc5+ 41.Kd5 Pd3 42.f3
Pf4+ 43.Ke4 Pg2 44.h5

Mijn plan kan ik uitvoeren, maar Etmans is in staat om h5 tegen h6 af te ruilen. Daarmee zijn mijn winstkansen verkleind. De kans op een stukoffer (of twee) tegen mijn overgebleven twee pionnen moet ik nu constant in de gaten houden. Want jammer genoeg heeft de komputer nog geen winst van koning en twee paarden tegen koning alleen gevonden.

44...gxh5 45.gxh5 Pf4 46.Pf5
Pxb5 47.Pxb6 Kc7

Maakt de looper vrij.

48.Pf5 Pg3+

Etmans lijkt dit de juiste weg om remise te behalen.

49.Pxg3 Lxg3 50.Kd5 Lf2
51.Pe7

Wit wil de looper naar een ongunstig veld drijven.

51...Kb7 52.Pg8 Kb6 53.Kc4
Lh4 54.Pe7

Dwingt de blokkerende zwarte koning weer naar achteren.

54...Kb7 55.Pd5 Lg5 56.Kc5

Inleiding tot een onschuldige zetherhaling. Direkt f4 is ook mogelijk.

56...Lh4 57.Kc4 Lg5 58.f4 Lh4
59.f5

Legt f6 vast en houdt de zwarte looper minder beweeglijk.

59...Lg5 60.Kc5 Lh4 61.Kd6

Het is niet makkelijk om verder te komen. Uiteindelijk zal de b pion het werk moeten doen. Ik probeer eerst door laveren zwarts stukken uit balans te krijgen. Omdat Etmans zijn stelling toch niet kan verbeteren heb ik daar de tijd voor.

Zo kan ik rustig zoeken naar het juiste plan. Kotov gaf niet zomaar als raadgeving voor het eindspel "Don't hurry". Daar houd ik mij dan maar aan. Zo moet het toch lukken om deze partij dan wel een "Vollendete" te laten worden.

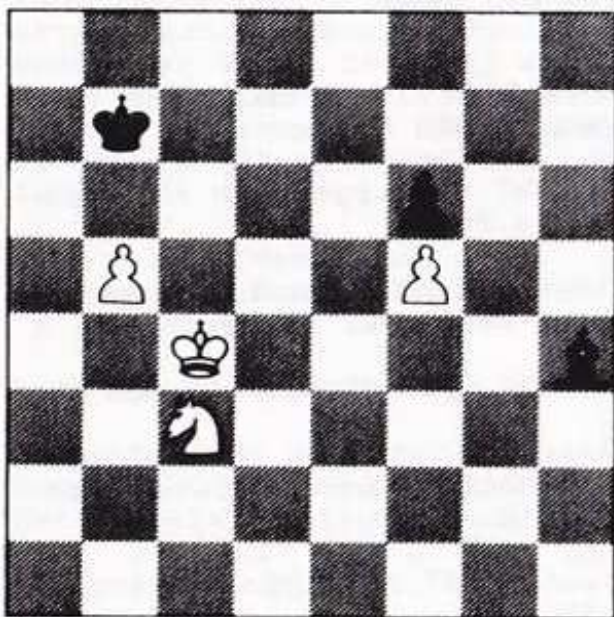
61...Lg3+ 62.Ke7 Lh4

Pion f6 is immuun omdat zwart de b-pion ophaalt en zijn loper voor de f-pion geeft.

63.Ke6 Ka7 64.Kd6 Kb7 65.Ke6 Ka7 66.Kd6 Kb7 67.Kc5

Dezelfde stelling als op de zestigste zet. Alleen is zwart nu aan zet en ik heb het plan gevonden.

67...Lf2+ 68.Kc4 Lh4 69.Pc3

Het winstplan: het paard wordt naar e4 gebracht waar het vier functies vervult.

a. De opmars van de b-pion wordt op e4 beter ondersteund dan op het veld d5.

b. De zwarte koning wordt van het blokkadeveld b7 verdreven.

c. Tegelijkertijd blijft de zwarte loper aan f6 gebonden.

d. Op e4 verhindert het paard een schaak van de loper op f2. De witte koning kan dan binnendringen op de damevleugel en een oog houden op het centrum en op de zwarte pion op f6.

69...Lg3 70.Pe4 Le5

Etmans heeft de positie van zijn loper wel verbeterd, maar nu volgt

71.Kc5 Lb2

Zwart zit in tempodwang

72.b6 Le5 73.Pd6+

Mag uiteraard niet genomen worden.

73...Ka8 74.Kc6

Zwart geeft op.

Er dreigt ondermeer Pe8, dan Pc7, vervolgens Pa6 en opmars van de b pion. Neemt de loper de pion dan haalt de witte koning de f-pion op.

SCHAAKKALENDER

zaterdag 16 oktober	Open Lewenborg, rapid toernooi R. Rubingh
donderdag 21 oktober	7e ronde interne competitie Unitas 4 - Roden
vrijdag 22 oktober	Assen 2 - Unitas 5 De Permasense, v.Riebeeckstraat 13, Assen
donderdag 28 oktober	8e ronde interne competitie
zaterdag 30 oktober	Ot en Sien toernooi Roden
donderdag 4 november	9e ronde interne competitie Unitas 3 - De Spassky's Unitas 6 - Ten Boer
vrijdag 5 november	Hoogezand/Sappemeer - Unitas 7 Wijkcentrum De Kern, Rembrandtlaan 72a Hoogezand
zaterdag 6 november	11e ganzemarkttoernooi, 5 min.p.p.p.p. K.A. Hoogeveen
donderdag 11 november	10e ronde interne competitie
zaterdag 13 november	65-jarig bestaan NOSBO; gemeenschappe- lijke ronde in Veendam: Unitas 3 - Haren 2 Unitas 4 - SISSA 5 Veendam - Unitas 5 Unitas 6 - Delfzijl Assen 3 - Unitas 7
donderdag 18 november	11e ronde interne competitie
zaterdag 13 november	KNSB-competitie Unitas - Unitas 2 -
donderdag 25 november	12e ronde interne competitie
maandag 29 november	Staunton/Helpman 3 - Unitas 5 Speeltuingerbouw, Groenensteinlaan 16
donderdag 2 december	doodlijn Unitas nieuws 14 , nr. 2 13e ronde interne competitie Unitas 4 - Noord-Groningen
zaterdag 4 december	Snelschaaknacht van SISSA G. Terwisscha van Scheltinga

- maandag 6 december Ypey Expert 2 - Unitas 7
De Borg, Borgwal 4
- donderdag 9 december 14e ronde interne competitie
Unitas 3 - Lewenborg
Unitas 6 - Groningen 8
- zaterdag 11 december KNSB-competitie
- donderdag 16 december 15e ronde interne competitie
Unitas nieuws nummer 2 komt uit!
- zaterdag 18 december Internationaal schaaktoernooi +
t/m jeugdtoernooi.
donderdag 30 december Johan Zwanepol tel.
- donderdag 23 december 16e ronde interne competitie
- donderdag 30 december GEEN KLUBAVOND
- donderdag 6 januari 17e ronde interne competitie

Bruin Eet Cafe

DE BALK

THUËSSINKLAAN 7 GRONINGEN

probeer 't maar eens te vinden...!